
RUSTIC ROMANCE

Jatkuva mallisto kestävän kehityksen periaatteita mukailien

Saara Gröhn

Opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulututkinto

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Saara Gröhn			
Työn nimi Rustic Romance – Jatkuva mallisto kestävän kehityksen periaatteita mukaillen			
Päiväys	21.4.2011	Sivumäärä/Liitteet	44 / 2
Ohjaaja(t) Sari Hirvonen ja Ulla Rytönen			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) -			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön aiheena oli suunnitella ekologinen ja kestävän kehityksen periaatteita mukaileva jatkuva mallisto naisten sisäpukeutumiseen kaudelle syksy-talvi 2011–12. Malliston ideana oli olla kaksi kertaa vuodessa päivitettävä ja kaudesta riippumatta samankaltaisena pysyvä, mutta jatkuvasti kehittyvä kokonaisuus. Suunnittelija on ideoinut ja toteuttanut mallistonsa itsenäisesti, pyytäneen palautetta suunnittelelleen malleille kolmesta eri näkökulmasta, tarkoituksenaan hyödyntää sitä malliston jatkokehittelyssä. Suunnittelun tärkein apuväline oli sketchbook ja ideointi oli osittain materiaalilähtöistä.</p> <p>Työ eteni kvalitatiivista tutkimusotetta ja hermeneuttista kehää soveltaen. Työnsä toteuttamisen pohjaksi tekijä tutki jo olemassa olevia jatkuvia malleja. Lisäksi hän tarkasteli aiemmin tehtyjä, samoja teemoja sivuavia opinnäytetöitä, teki benchmarking -analyysiä, tutustui syksy-talvi 2011–12 kauden trendiennusteisiin ja tutki valitsemansa aineiston pohjalta ekologisia materiaaleja ja suunnittelijan vastuuta ekologisen muodin kentällä.</p> <p>Malliston materiaaleiksi valittiin pääsääntöisesti kierrätysmateriaaleja ja uusia materiaaleja valittaessa otettiin huomioon materiaalin ekologiset ominaisuudet. Mallisto sisältää 18 vaatetta joista tekijä valmisti opinnäytetyöjakson aikana neljä mallikappaletta. Lisäksi hän kokosi mallistosta esitelykelpoisen portfolion joka sisältää myös mallin päällä kuvatut tuotekuvat.</p>			
<p>Avainsanat</p> <p>Vaatetussuunnittelu, vaatteet, mallistot, kestävä kehitys, ekologisuus, kierrätysmateriaalit</p>			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Saara Gröhn			
Title of Thesis Rustic Romance – A continuous collection promoting the principles of sustainable development			
Date	21.4.2011	Pages/Appendices	44 / 2
Supervisor(s) Sari Hirvonen and Ulla Rytönen			
Project/Partners -			
<p>Abstract</p> <p>The aim of the final project with thesis was to design an ecological and sustainable continuous womenswear collection for season autumn-winter 2011-12. The idea of the collection was that it would be updated twice a year and, whatever the season, similar looking, but still a continuously developing whole. The designer came up with and executed her collection independently, requesting feedback for her designs from three different instances with the purpose of using the feedback for the collection's future development. The most important tool in designing was a sketchbook and the designing was partly material-oriented.</p> <p>The project proceeded by applying a qualitative research approach and hermeneutical circle. For executing her work the designer researched already existing continuous models. In addition, she viewed previously made theses that had similar kind of themes, did benchmarking analysis, explored autumn-winter 2011-12 season's trend forecasts and researched ecological materials. Furthermore, she studied the designer's responsibilities in the field of sustainable fashion from the literature she had picked out.</p> <p>Mainly recycled materials were used for the collection and when new materials were picked their ecological qualities were taken into consideration. The collection consists of 18 pieces from which the designer produced four sample pieces. In addition to that, she made a presentable portfolio of the collection that also includes pictures of the sample pieces presented on a model.</p>			
<p>Keywords Clothing design, clothing, collections, sustainable development, ecology, recycled materials</p>			

SISÄLTO

1	JOHDANTO	6
2	OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT	7
2.1	Työn tavoitteet ja tarkoitukset	7
2.2	Työn kulku	8
3	OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA.....	10
3.1	Jatkuva mallisto	10
3.2	Benchmarking	11
3.3	Trendien ennustaminen	14
3.3.1	Trendiennusteet kaudelle syksy-talvi 2011-12	14
3.4	Ekologiset materiaalit.....	16
3.4.1	Luonnon- ja keinokuidut	16
3.4.2	Kierrätysmateriaalit.....	20
3.4.3	Suunnittelijan vastuu	21
4	MALLISTON SUUNNITTELU	23
4.1	Ideointi.....	23
4.2	Kohderyhmän määritteleminen	26
4.3	Malliston arvioittaminen ulkopuolisilla henkilöillä	27
4.3.1	Arvioinnin näkökulmat ja arvioijat	27
4.3.2	Yhteenveto palautteesta	29
5	MALLISTON TOTEUTUS	31
5.1	Materiaalien hankinta.....	31
5.2	Valmistaminen	32
5.3	Valmiiden mallien arviointi	36
6	YHTEENVETO	38
6.1	Prosessin kulku, eteneminen ja arviointi	38
6.2	Jatkotoimenpiteet	38
	KUVAT, KUVIOT JA TAULUKOT.....	40
	LÄHTEET	44

LIITTEET

Liite 1. Sähköpostiviesti mahdollisille palautteenantajille 9.1.2011

Liite 2. Malliston portfolio

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena oli suunnitella pienmallisto naisten sisäpukeutumiseen kaudelle syksy-talvi 2011-12. Idea malliston suunnitteluun tarkentui vähitellen vuoden 2010 loppupuolella. Ideoinnissa suunnittelutyöni tärkein apuväline oli sketchbook. Mallistoni ideana oli olla jatkuva, sesongista toiseen samankaltaisena pysyvä, mutta kuitenkin jatkuvasti kehittyvä. Tulevaisuudessa mallien kehittyminen tapahtuu saadun palautteen ja käyttökokemusten avulla. Yksityiskohtia ja materiaaleja variaadaan käyttäen hyväksi tulevien kausien trendiennusteita, jotta mallisto pysyy ajankohtaisena. Kaudesta riippumatta malliston pyrkimyksenä on olla ajaton, kiinnostava, ekologinen ja kaupallinen.

Työn pohjaksi tutkin jo olemassa olevien jatkuvien mallien, klassikotuotteiden, ominaisuuksia. Lisäksi luin aiemmin tehtyjä, samoja teemoja sivuavia opinnäytetöitä, tein benchmarkingia mahdollisista kilpailijoista, tutkin syksy-talvi 2011-12 kauden trendiennusteita ja ekologisia materiaaleja sekä sitä, minkälainen vastuu on suunnittelijalla ekologista muotia luodessaan. Lisäksi pyysin palautetta mallistostani kolmesta eri näkökulmasta, suunnittelijan, kuluttajan ja jälleenmyyjien, jotta saisin mahdollisimman paljon aineksia mallistoni jatkokehittelyyn.

Malliston valmistamiseen käytin pääsääntöisesti kierrätysmateriaaleja ja uusia materiaaleja käytettäessä otin huomioon materiaalin ekologiset ominaisuudet ja laadun. Valmistuksen apuna käytin hyväksi Grafis -kaavoitusohjelmasta tulostettuja peruskaavoja sekä mallinuden päälle muotoilua. Lopuksi koostin mallistostani esittelykelpoisen portfolion.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyön lähtökohtana oli halu luoda ja toteuttaa oman näköinen, ekologinen ja kilpailukykyinen naistenvaatemallisto. Tärkeitä seikkoja aiheen valikoitumisessa oli oma kiinnostus kierrätysmateriaaleja kohtaan, harrastuneisuus niiden käyttämisessä ja viehättyneisyys kestävän kehityksen muotiin. Ihailuni erityisesti suomalaista, pitkäikäistä suunnittelua ja klassikkotuotteita kohtaan synnytti ajatuksen jatkuvasta mallistosta, jonka ajattomat mallit voisivat tulevaisuudessa eteenpäin kehittyessään saavuttaa tuon klassikon arvon ihmisten mielissä. Koska halusin toteuttaa työssäni kestävän kehityksen näkökulmaa ja ekologisuuutta muunkin, kuin hyvän suunnittelun kautta, valitsin mallistoni valmistamiseen materiaaleiksi kierrätysmateriaaleja ja ekologista bambua. Ajatus siitä, että maailmaan ei tarvitse tuottaa uutta materiaalia, kun jo olemassa olevasta on mahdollisuus tuottaa kauniita, innovatiivisia ja laadukkaita tuotteita, on myös yksi erittäin tärkeä syy ja perustelu tämän työn toteuttamiselle.

Ekologisia materiaaleja ja niiden käyttöä olen tarkastellut alan kirjallisuuden lisäksi aiemmin tehtyjen opinnäytetöiden kautta. Lahden Ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutista vuonna 2009 valmistunut Katri Niskanen suunnitteli opinnäytetyönään Nanso by katri niskanen -naistenvaatemalliston yhteistyössä Nanso Groupin kanssa. Työnsään hän tutki ekologisia vaatteita eri näkökulmista. Muita tarkastelemiani opinnäytetöitä olivat muun muassa Kuopion Muotoiluakatemiasta syksyllä 2010 valmistuneen Minna Rytkösen sekä Jyväskylän Ammattikorkeakoulun Vaatetusalan koulutusohjelmasta syksyllä 2010 valmistuneen Emmi Huhtasen työt. Rytkösen opinnäytetyön malliston suunnittelussa hyödynnettiin tehtaiden ylijäämämateriaalia ja selvitettiin tuotteiden elinkaarta, Huhtanen puolestaan käsitteli ja tutki vaatetusalan eettisyyttä ja tuotannon läpinäkyvyyttä.

2.1 Työn tavoitteet ja tarkoitukset

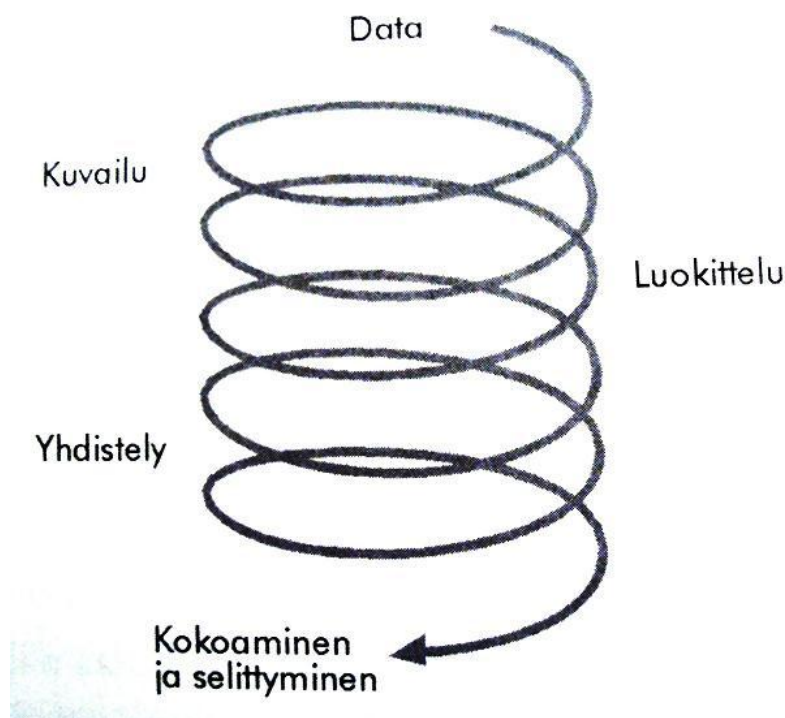
Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa jatkuva naistenvaatemallisto kestävän kehityksen periaatteita mukaillen. Tarkoituksena on, että opinnäytetyön mallisto jatkaa kehittymistään opintokokonaisuuden päätyttyä ja tuotteet päätyvät myyntiin omalla tuotemerkilläni joko itseni tai jälleenmyyjän kautta. Pyrin siihen, että voin tarjota kuluttajille kestävän kehityksen mukaisen, uniikin ja ajattoman malliston, jonka jokainen vaate voi olla käyttäjänsä suosikkivaate, yksilöllinen klassikko.

Mallisto suunnitellaan kaudelle syksy-talvi 2011-12 ja se sisältää yhteensä 18 mallia naisten sisäpukeutumiseen. Osa suunnitelluista malleista toteutetaan myös valmiiksi

tuotteiksi opinnäytetyöjakson aikana. Valmistuksessa käytetään pääsääntöisesti huolella valittuja kierrätysmateriaaleja ja uusia materiaaleja käytettäessä otetaan huomioon materiaalin ekologisuus ja kestävyys. Mallistosta kootaan esittelykelpoinen portfolio, joka sisältää kohderyhmäkuvauksen, tarinan, ideataulun, väri- ja materiaalikartan, mallistolakanan, labelit eli niska- ja riippuetiketit, tuotteiden taso- ja esityskuvat sekä kuvat valmistetuista asukokonaisuuksista. Suunnitelluille malleille pyydetään palautetta ulkopuolisilta henkilöiltä jälleenmyyjän, suunnittelijan ja kuluttajan näkökulmista. Saatua palautetta hyödynnetään malliston jatkokehittäessä.

2.2 Työn kulku

Työssäni sovellan kvalitatiivista, eli laadullista tutkimusotetta. Anttila (2005, 280) kuvaa laadullista analyysia spiraalimaisesti, kierroksina eteneväksi prosessiksi, josta käytetään nimitystä hermeneuttinen kehä (kuvio 1.).

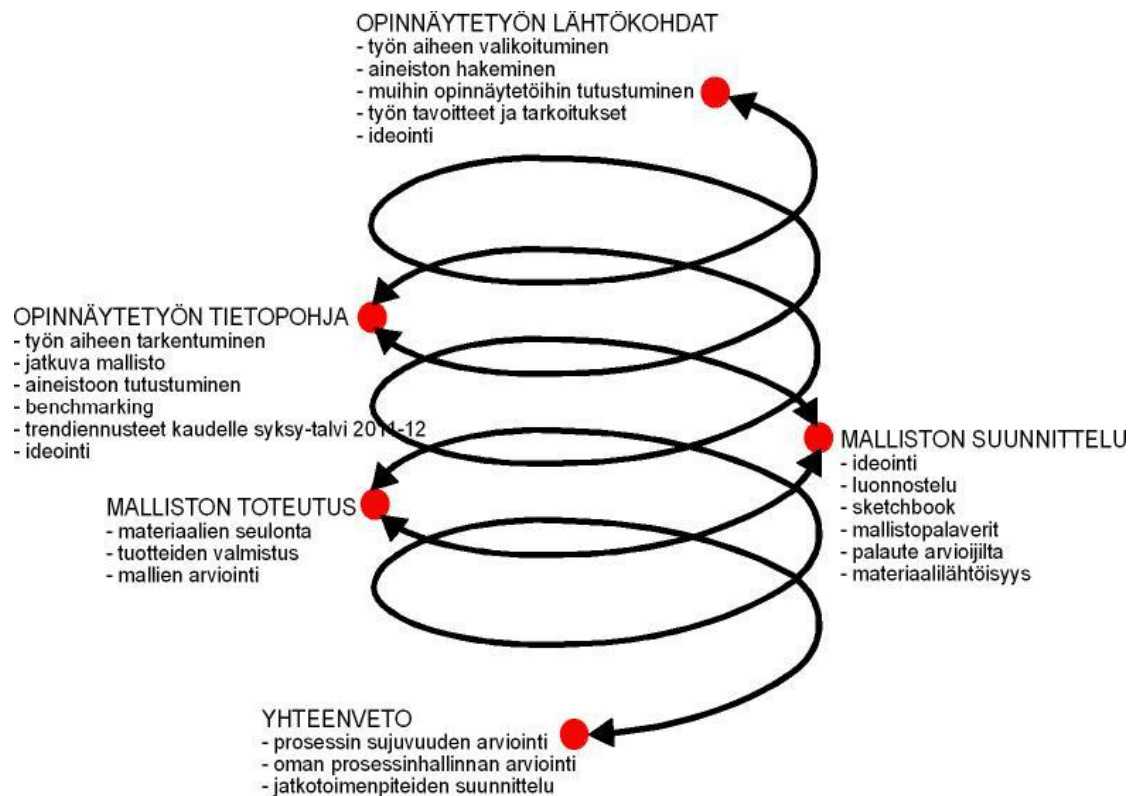

Kuvio 1. Laadullisen analyysin spiraali

Aineistossa (data) edetään vaihe toisensa jälkeen eteenpäin, saavuttaen ensin aineiston edustaman ilmiön kuvailun taso, sitten luokittelun ja sisältöelementtien yhdistelyn taso ja päädytään ilmiön kokoamisen sekä selittymisen tasolle (Anttila 2005, 280).

Oman työni kulussa olen soveltanut hermeneuttisen kehän toimintamallia seuraavan kuvion 2. osoittamalla tavalla:

Kuvio 2. Opinnäytetyöni kulku hermeneuttista kehää soveltaen

Lähtökohtatilanteessa valikoituu työn aihe, haetaan aiheeseen liittyvää aineistoa ja tutustutaan muihin, omaa aihetta sivuaviin opinnäytetöihin. Lisäksi määritellään työn tavoitteet ja tarkoitukset ja aloitetaan ideointi. Tietopohjassa tarkennetaan aihetta, syvennetään sen käsitteitä, tehdään benchmarking- eli edelläkävijäanalyysiä, tutkitaan tulevan kauden trendiennusteita ja jatketaan ideointia. Seuraavassa vaiheessa aloitetaan malliston varsinainen suunnittelu jatkamalla edellisissä vaiheissa tapahtunutta ideointia ja kootaan aineistoa eri menetelmin, kuten sketchbookin avulla. Lisäksi tässä vaiheessa pyydetään palautetta ulkopuolisilta arvioijilta. Suunnittelun jälkeen aloitetaan malliston toteutus, eli tuotteiden valmistaminen ja arvioidaan suunniteltujen mallien toimivuutta valmiiden mallien pohjalta. Yhteenvedossa tarkastellaan koko prosessin kulkua, sen sujuvuutta ja kehittymistä, arvioidaan omaa työskentelyä ja ideoidaan malliston jatkotoimenpiteitä ja tulevaisuutta. Opinnäytetyönä suunniteltu ja toteutettu mallisto jatkaa siis kehittymistään myös opinnäytetyöjakson päätyttyä, mikä on keskeinen osa koko työn jatkuvan malliston ideaa.

Kuviossa 2. esiintyvät nuolet kuvaavat sitä, kuinka jokaisessa uudessa vaiheessa saatuja tietoja ja tuloksia tarkastellaan, analysoidaan ja tarkennetaan palaamalla

edellisiin vaiheisiin. Työn edetessä, sen laadun takaamiseksi, saadun informaation kyseenalaistaminen ja kriittinen tarkastelu on välttämätöntä. Uutta tietoa peilataan vanhaan ja toisinpäin, jolloin saavutetaan paras mahdollinen tulos.

3 OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA

3.1 Jatkuva mallisto

Jatkuvalla mallistolla tarkoitetaan opinnäytetyössä mallistoa, jonka tuotteet ovat kaudesta riippumatta peruspiirteiltään samat. Ajanmukaisuutta ja trendikkyyttä tuotteissa tuodaan esille kunkin kauden mukaisin värein, yksityiskohdin ja materiaalein. Mallistoa ikään kuin päivitetään kahdesti vuodessa kausille kevät-kesä ja syksy-talvi. Tarvittaessa mukaan saattaa kehittyä myös uusia malleja ja vanhoja jäädä pois, mikäli niiden kysyntä on heikkoa. Suunnittelullani haluankin ottaa kantaan myös muodin syklin alati kiihtyvään tahtiin ja pyrkiä hidastamaan sitä. Kierrätysmateriaalien käyttö on tässä yhteydessä erinomainen keino vaikuttaa kuluttajien ostotahdin hidastamiseen, sillä uniikkisuus nostaa tuotteiden arvostusta ja sitä kautta myös pidentää käyttöikää. Malleja päivitetään, kehitetään ja parannellaan kaudesta toiseen niistä saadun palautteen ja arvioinnin avulla. Erityistä huomiota tuotteissa kiinnitetään niiden laatuun, ajattomuuteen ja ekologisuuteen.

Hyviä esimerkkejä ajattomista klassikkotuotteista, jatkuvista malleista, ovat muun muassa useat Marimekon tuotteet. Marimekon perusajatuksena on ollut alkuajoista lähtien käyttömuodista etäännyminen ja erilaisuuden korostaminen sekä materiaalin ja ulkomuodon puolesta aikaa kestävien tuotteiden valmistaminen (Järvelä, L.; Hietaniemi, M. & Luostarinen, L. 2005, 73). Yrityksen tuotteet ovat sekoitus vanhaa ja uutta, ja innovatiivisuutta ylläpidetään perinteitä kunnioittaen (Järvelä; Hietaniemi & Luostarinen 2005, 74).

Epäilemättä yksi Marimekon tunnetuimmista ja rakastetuimmista klassikkotuotteista on Vuokko Nurmesniemen Piccolo -kuosinen Jokapoika -paita. Malli on suunniteltu vuonna 1956 alun perin miehille, mutta se vakiintui pian osaksi naistenkin vaatekaappia (Järvelä; Hietaniemi & Luostarinen 2005, 77). Mallin ollessa hyvin tavanomainen, uskon sen myyntivaltin olevan tuotteen unisex-henkisyys.

Kuva 1. Marimekon Jokapoika -paitoja

Rennot, vapaalla kädellä maalatut raidat ja niissä vuorottelevien värien vaihtelu pitää tuotteen raikkaan ja modernin näköisenä vuodesta toiseen.

Toinen esimerkki jonka haluan nostaa esille, on Marimekon Olkalaukku. Sen suunnitteli Risto-Matti Ratia vuonna 1971 ja siitä lähtien malli on ollut jatkuvassa tuotannossa useissa eri väreissä¹. Kuten Jokapoika -paita, on myös Olkalaukku hyvin yksinkertainen malli. Se on kuitenkin löytänyt tiensä monenikäisten ihmisten sydämiin kestävyytensä ja monikäyttöisyytensä ansiosta ja on siksi todellinen klassikkotuote.

Kuva 2. Marimekon Olkalaukku

Tärkeä vaikuttaja Marimekon tuotteiden suosiossa ajattomuuden lisäksi on mielestäni niissä käytetyt upeat kuosit. Kirjassa *Intoa ja innoa muotoilussa* (Järvelä; Hietaniemi & Luostarinen 2005) kerrotaan, kuinka suunnittelija Jaana Parkkila määrittelee Marimekon kolmiyhteydeksi, jonka osat ovat voimakkaat värit, puhtaat muodot ja veistoksellisuus. Rakastettuja tuotteita, jonka muodot säilyvät ajattomina ja laadun ansioista värit kirkkaina, vaalitaan vuodesta toiseen. Niitä kohdellaan kuin aarteita, jotka tyttäret voivat periä äidiltään ja säilyttää edelleen jopa omalle jälkikasvulleen. Tässä vaiheessa kutsun omaa mallistoani nimellä jatkuva mallisto, sillä sitä ei voi vielä kutsua klassikkomallistiksi. Sellaiseksi tahtoisin sen kuitenkin tulevaisuudessa kehittyvän.

3.2 Benchmarking

Nuutinen (2004) määrittelee benchmarkingin, eli edelläkävijäanalyysin, Kamppisen (2002) tiedon pohjalta asiantuntijamenetelmäksi, jossa tarkastelun kohteena on jonkun henkilön ensimmäisenä luoma tai käyttöönottama toimintamuoto, ilmiö tai muu vastaava tai organisaation toimintamalli ja -idea (Nuutinen 2004, 43). Analyysissä omaa toimintaa verrataan parhaaseen vastaavaan käytäntöön (Anttila 2007, 138). Benchmarking onkin erittäin hyödyllinen ja tärkeä väline markkinoilla erottumiseen, sillä sen avulla omia tuotteitaan voi kehittää jo olemassa olevan tiedon avulla kilpailijoitaan paremmaksi. Omaa työtäni ideoidessa itselleni tärkeimmiksi vaikuttajiksi ja esikuviksi nousivat Minna Hepburn, Camilla Norrback ja Noolan -merkin suunnittelija Marja Rak. Jokainen heistä on inspiroinut minua suunnittelullaan, materiaalien käytöllään ja ideologiallaan.

¹ <http://www.finnishdesignshop.fi/vaatteet-asusteet-laukut-marimekko-klassikot-olkalaukku-violetti-p-4906.html> (1.3.2011)

Minna Hepburn on suomalainen, itseoppinut designer, joka suunnittelee kauniita ja romanttisia naistenvaatteita ekologisella otteella. Vaatteet valmistetaan ekologisista, kierrätetyistä tai paikallisesti tuotetuista materiaaleista, leikkuujäte minimoidaan ja tuotteet viimeistellään käsin. Hänen tuotteensa vetoavat laajaan asiakaskuntaan, ei pelkästään ekovaatteita haluaviin.² Hepburnin tyttömäinen, naisellinen ja vintagehenkinen muotokieli ovat vedonneet minuun suuresti (kuva 3.). Myös ideologia, eettiset ja ekologiset periaatteet ovat hyvin lähellä omiani. Hepburnin voisikin nostaa yhdeksi suurimmista kilpailijoistani. Oma etuni häneen nähden on kuitenkin esimerkiksi

Kuva 3. Otteita Hepburnin kevät-kesä 2009 mallistosta

harvemmin on niin paljoa, että useamman täysin samanlaisen tuotteen valmistaminen olisi mahdollista. Se taas johtaa siihen, että jokainen valmistettu tuote on uniikki ja näin ollen vetoaa käyttäjiin, jotka haluavat erottautua.

Camilla Norrback on ruotsalainen designer, joka on lanseerannut termin Eco Luxury™ eli ekoluksus. Hänen yrityksensä tavoitteena on luoda vahvoja mallistoja, jotka vetoavat laajaan asiakaskuntaan, ekologisuutta peräänkuuluttavien lisäksi muihinkin muotia rakastaviin ja moderneihin kuluttajiin. Suunnittelussaan hän yhdistelee retroa, romantiikkaa, nostalgisia elementtejä moderniin muotokieleeseen. Valmistuksessa käytetään laadukkaita ja orgaanisia materiaaleja.³ Hänen mallistonsa hu-

Kuva 4. Otteita Norrbackin syksy-talvi 2010–11 mallistosta

² <http://www.minna.co.uk/our-story> (16.2.2011)

³ <http://www.camillanorrback.com/about-the-brand> (16.2.2011)

kuvat urbaania rentoutta ja väljiä, naisellisia muotoja (ks. s. 12 kuva 4.). Erityisesti minua viehättää hänen tapansa käyttää hillittyjä sävyjä, niiden olematta kuitenkaan liian neutraaleja, sekä taito yhdistellä erilaisia materiaaleja toisiinsa eri asukokonaisuuksissa. Norrbackin tyyliin on paljon sitä, mihin suuntaan haluan jatkuvaa mallistoani kehittää. Vaatteet ovat ajattoman, laadukkaan sekä kauniin näköisiä ja varmasti jokaisen käyttäjänsä rakastamia. Mutta ekologisesta näkökulmasta ajatellen, on käyttämäni kierrätysmateriaali tässäkin tapauksessa etu; Norrbackin vaatteet valmistetaan kyllä ekologisista materiaaleista, mutta niiden valmistukseen joudutaan tuottamaan uutta materiaalia. Itse taas käytän jo olemassa olevaa materiaalia, jotta uuden tuottamiselta ja siitä koituvasta ympäristön kuormituksesta vältytään.

Designer Marja Rakin pietarsaarelainen yritys Noolan on lifestyle -brändi, joka käyttää materiaaleina tuotteissaan huopaa, pellavaa, villaa, öljykangasta ja kalannahkaa. He korostavat erityisesti luonnonmateriaalien hyviä ominaisuuksia ja hyvin minimalistista suunnittelua, ilman mitään ylimääräisiä koristeluja (kuva 5.). Heidän vaatteistaan ja asusteistaan muodostuu tuoteperhe, johon lisätään tuotteita tarpeen ja kysynnän mukaan. Noolan pitää asiakkaittensa palautetta tärkeänä ja kuuntelee heitä. Monet tuoteperheen malleista on myös mahdollista toteuttaa useampaan eri materiaaliin.⁴ Tämä toimintatapa tuoteperhemäisestä ajattelusta on hyvin lähellä omaa jatkuvan malliston periaatettani. Heidän tuotteensa ovat hyvin ajattomia, kestäviä ja laadukkaita ja niitä ominaisuuksia peräänkuulutan myös omien tuotteideni suunnittelussa. Näen kuitenkin heidän tuotteidensa olevan suunnattu erilaiselle kohderyhmälle kuin oma mallistoni, joten en koe heitä suureksi kilpailijakseni. Heidän suunnittelemansa mallit

Kuva 5. Otteita Noolanin 10-vuotisjuhlanäytöksestä

vetoavat ehkä enemmän kypsempään ja maksukykyisempään asiakaskuntaan. Kuten Hepburnin ja Norrbackinkin kohdalla, myös Noolanin tapauksessa etuni heidän tuotantoonsa nähden on kierrätysmateriaalin hyödyntäminen, sillä myös heidän tuotteensa valmistetaan uudesta materiaalista.

⁴ <http://www.noolan.com/> (16.2.2011)

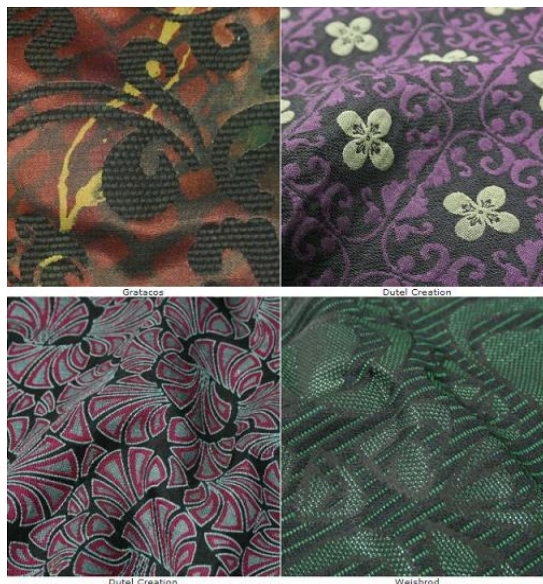
3.3 Trendien ennustaminen

Muodin tulevien kehityssuuntien analysoiminen on tärkeä osa tekstiili- ja vaatetusteollisuutta. Tarve muodin tulevaisuuden ennustamiseen sai alkunsa, kun valmisvaateteollisuus alkoi kehittyä toisen maailmansodan jälkeen. Jotta tekstiili- ja vaatetusteollisuuden eri osa-alueiden tuottamien tuotteiden värit, materiaalit ja lisätarvikkeet sopivat yhteen toistensa kanssa, oli tuottajien puhallettava yhteen hiileen. Tämän tarpeen synnyttämänä muodin ennustamisesta kehittyi oma teollisuuden haaransa 1960-luvulla. (Nuutinen 2004, 13)

Nuutinen (2004) käsittelee muodin ja trendien ennustamista kirjassaan *Edelläkävijät: Hiljainen, implisiittinen ja eksplisiittinen tieto muodin ennustamisessa*. Hänen käsittelemiään ennustamisen tapoja hyödyntävät myös erilaiset trenditoimistot. Omaa suunnittelua varten tekemäni kauden syksy-talvi 2011-12 trendikatsaus pohjaakin eri lähteiden trenditoimistojen tekemiin ennusteisiin tulevan kauden eri trendimateriaaleista, -väreistä ja muotokielestä.

3.3.1 Trendiennusteet kaudelle syksy-talvi 2011-12

Talven 2011-12 materiaaleissa villa on erityisessä suosiossa, ja tekee uusia aluevaltauksia levittäytymällä uutuutena esimerkiksi sporttivaatteisiin. Toinen kauden näkyvimmistä trendimateriaaleista on tweed, kuitenkin perinteisestä poikkeavissa muodoissaan; epätavalliset värikytket ja suuret struktuurit luovat uudenlaista tunnelmaa. Eri painoisia ja paksuisia materiaaleja yhdistellään ennakkoluulottomasti toisiinsa. Pintastruktuurit ovat jännittäviä ryppyineen, reikineen ja seittimäisine kudontoineen. Moneen materiaaliin on lainattu elementtejä luonnosta, tuloksena esimerkiksi kaarna- ja sammalemainen pinta. Kaudelle tyypillisesti neulokset ovat vahvassa asemassa kaikilla alueilla. Hienoimmat villat ja kashmirit saavat itselleen epäominaisen ulkomuodon tuhrituilla pinnoilla sekä kaksipuolisuudella ja kuvioneuleet yhdistyvät kaikkeen. Materiaalien uudet, yllättävät ominaisuudet, rentous ja helppous päivittävät klassikkotuotteita. Kuvio- maailmaa hallitsevat lumitähkimäiset

Kuva 6. WGSN -trenditoimiston esimerkkejä tulevan kauden kuviomaailmasta

ja alppiaiheiset printit, muuallakin kuin perinteisesti neuleissa. Oman modernin sävyksenä kuviointiin tuovat fantasiamaiset luonto- ja eläinaiheet. Myös paisleykuviot ja kaudelle ominaiset folkloreaiheet (ks. s. 14 kuva 6.) palaavat kartalle uudistettuina. Materiaalitrendien yleisilme on pehmeän utuinen, unenomainen ja ilmava. Todellisuutta piristetään fantasialla ja tuttu sekoittuu tuntemattomaan. Kauden värimaailma on pehmeä ja höyryn sumentama, sisältäen sekä täyteläisiä, lämpimiä punaisen sävyjä että maisemallisia luonnonvärejä. Myös viileät, intensiiviset ruskeat, orgaaniset vihreät sekä pehmeät tummat ja hohtavat vaaleat ovat esillä (kuva 7.). Suosittuja värejä ovat muun muassa yönsininen, lyijykynän- ja muulinharmaa, titaani, unikonpu-

A reassuringly simple canvas of warm buff and creamy neutrals.

Kuva 7. WGSN -trenditoimiston esimerkki tulevan kauden värien käytöstä

nainen ja karpalomehu. (Salovaara 2010. *Premiere Vision. MuotiMaailma* 6/2010. 20-22)

Sesongin muotokieli rauhoittaa avantgardistiset ja nopeasti vaihtuvat erikoiset siluetit takaisin ajattomampiin, hiljaisempiin ja pitkäikäisempiin muotoihin. Kausi juhlistaa pehmeitä,

Dresses

Skirts

Kuva 8. WGSN -trenditoimiston esimerkkejä tulevan kauden mekkojen ja hameiden trendisilueeteista

sensuelleja ja naisellisia leikkauksia, joilla ei paljasteta liikaa (kuva 8.). Siluetit ovat istuvuudessaan ja laskeutuvuudessaan hyvin vaivattomia, orgaanisia ja rentoja. Mekoissa helmalinjaa on tiputettu aiemmasta hieman ja kauden avaintuotteisiin kuuluukin polvipituisen, hieman A-linjainen hame. Elegantti maksimita jatkaa suosiotaan kesän jälkeen rentona ja laskeutuvana. Tunika yhdistettynä kaapeisiin housuihin tai pitkävartisiin saappaisiin luovat nuorekkaan, modernin ja samalla pelkistetyn kokonaisuuden. Orgaaniset, pyöreät ja hienostuneesti vartaloa mukailevat linjat tulevat parhaiten esille ulkopukeutumisessa. Housuissa kolmiomainen siluetti antaa mahdollisuuden leikitellä eri väljyyksillä, lantionseutua korostetaan volyymia tuovilla laskoksil-

la ja lahkeet kurotaan kapeiksi. Sesongin naisellisuus huipentuu vöillä ja tarkasti istuvilla leikkauksilla aikaansaatuihin ampiaisvyötäröihin. (Hurst. Womenwear overview. Textile View Magazine Issue 91. 97-139)

Käsityöläishenkisyys, kestävän kehityksen mukaisuus ja uudenlainen klassisuus ovat avainsanoja niin materiaalien, värien kuin muotokielenkin saralla ja niitä tuon esille selkeästi myös oman mallistoni suunnittelussa. Trendiennusteista olen poiminut vaikutteita erityisesti värimaailmaan, joka on hyvin luonnon mukainen, harmoninen ja neutraali. Mallistoni muotokieli noudattaa kaudelle ominaista ajatonta ja naisellista otetta.

3.4 Ekologiset materiaalit

Monille ekomuodin ostaminen tarkoittaa luonnonmateriaalien, kuten puuvillan ja villan valitsemista ja synteettisten, öljypohjaisten materiaalien välttämistä (Black 2008, 105). Synteettiset kuidut luokitellaan yleisesti pahoiksi, luonnonkuidut hyväksi (Fletcher 2008, 6). Se saattaa kuulostaa järkevältä, mutta kun tarkastellaan kuitujen ekologisia ja ympäristöön vaikuttavia tekijöitä sekä eettisiä näkökulmia, joita niiden valmistamiseen liittyy, asia ei olekaan niin yksinkertainen (Black 2008,105). Esimerkiksi, kun tuotetaan 1 kg puuvillaa, sen tuottaminen vaatii keskimäärin 8000 litraa vettä, kun taas tuottaessa 1 kg polyesteriä, vettä tarvitaan vain hyvin vähän, jos ollenkaan. Tosin polyesterin valmistuksessa tarvitaan kaksinkertainen määrä energiaa verrattuna samansuuruisen puuvillamäärän tuottamiseen. Kestävän kehityksen haasteet kuitujen tuottamisessa ovat siis erilaiset eri materiaalien kohdalla. (Fletcher 2008, 7-8)

3.4.1 Luonnon- ja keinokuidut

Luonnonkuidut ovat lähes poikkeuksetta valmistettu kasvi- tai eläinperäisistä lähtökohdista. Keinokuidut taas valmistetaan raakamateriaalista, joiden lähteinä ovat esimerkiksi kasvi- ja eläinpolymeerit tai synteettiset polymeerit. (Fletcher 2008, 8)

Seuraavissa kappaleissa esittelen yleisimpiä luonnon- ja keinokuituja ja niiden tuottamisesta koituvia ympäristöhaittoja.

Puuvillan viljelyyn käytetty maa-ala ei ole kasvanut merkittävästi viimeisen 80 vuoden aikana, mutta tuotetun puuvillan määrän on lähes kolminkertaistunut. Tuotannon kasvun on mahdollistanut satoon lisätyt lannoitteet ja torjunta-aineet, mikä on johtanut moniin haitallisiin ympäristövaikutuksiin, kuten maaperän köyhtymiseen, vesien saas-

tumiseen ja ongelmiin torjunta-aineiden kanssa; monet terveysongelmat ovat peräisin torjunta-aineille altistumisista. Puuvillan viljelyyn liittyviä muita seikkoja ovat esimerkiksi öljynkulutus, jotta koneiden käyttö on mahdollista. Jos puuvilla kerätään koneellisesti, sisältää se huomattavasti enemmän epäpuhtauksia kuin käsin kerätty sato. (Fletcher 2008, 8-9)

Kuten puuvillan tuotannossa myös villan tuottamiseen käytetään torjunta-aineita, kuitenkin huomattavasti vähemmissä määrin. Lampaat, joista villa keritään, käsitellään joko ruiskutettavin tai päälle kaadettavin hyönteismyrkyin tai upotetaan torjunta-ainekylpyyn, joka voi huolimattomasti tehtynä vaurioittaa koko lauman terveyttä. Aineet voivat aiheuttaa haittoja ihmisten terveyden lisäksi veden puhtaudelle. Lähes joka maassa villa on lihan tuotannon sivutuote. Siitä johtuen, karjaa harvemmin jalostetaan villan hyviä ominaisuuksia ajatellen. Tällöin tuloksena on melko huonolaatuista, alhaisen markkina-arvon omaavaa villaa, ja se on siksi yleisesti hukkaan heitetty resurssi. Poikkeuksena siitä on esimerkiksi villa, joka on peräisin Australian merinolampaista. Merinovilla on yksi tärkeimmistä villavaatevalmistuksessa käytetyistä materiaaleista. Yhdestä lampaasta voidaan saada noin 5 kg hienoa, hyvälaatuista villaa. Kun keritsemisen jälkeen villaa aletaan käsitellä, koituu siitä jälleen ympäristöhaittoja. Villaa puhdistessa siitä poistetaan lika, rasva ja muut epäpuhtaudet, johon kuluu energiaa, vettä ja kemikaaleja. (Fletcher 2008, 10)

Viljeltyä silkkiä tuotetaan silkkimatojen koteloista. Matoja ruokitaan tarkan ruokavalion mukaan mulperipuun lehdillä, ja puita kasvatetaan toimimaan matojen kotina. Puiden kasvattaminen vaatii lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttämistä, kuitenkin huomattavasti pienemmissä määrin kuin esimerkiksi puuvillan tapauksessa, sillä silkkimadot ovat erittäin herkkiä kemikaaleista johtuville myrkytyksille. Muita tekijöitä mahdollisimman hyvän kasvuympäristön takaamiseen ovat raitis ilma ja huolellinen, ihanteellisen ilmaston ylläpitäminen. Silkkikuitu saadaan toukan kotelosta höyryttämällä toukka kuoliaaksi, jolloin kuidulle ei koidu vahinkoa sitä kerätessä. (Fletcher 2008, 11) Tämän jälkeen kuidun säikeiden päät haetaan kuumassa vedessä, jolloin kotelon silkkiliima pehmenee ja madon kehräämät silkkisäikeet voidaan kelata kotelokopasta. (Eberle; Hermeling; Hornberger; Kilgus; Mentzer; & Ring 2002, 24).

Pellavan tuotantoon käytetään yleensä maatalouskemikaaleja ja tiettyjä lannoitteita ja rikkakasveja torjuvia myrkkyjä. Kuitenkin, pellava kasvaa myös ilman minkäänlaista hoitoa ja lannoittamista, kunhan sillä on vettä saatavilla. Parhaat kuidut kasvavat hyvin kosteassa ja leudossa ilmastossa ja suurta kastelumäärää ei tarvita, jolloin suurilta vesihaitoilta, saastuttamiselta ja maaperän suolaantumiselta vältytään. On myös

tuotu esille, että niinikasvien, kuten pellavan ja esimerkiksi hampun kasvattaminen ruoantuotantoon soveltumattomilla maa-alueilla voi auttaa elvyttämään maaperää, joka on vahingoittunut esimerkiksi raskasmetallien vaikutuksesta. Tämänkin kuidun kohdalla sen jatkokäsittelystä koituu esimerkiksi vesien saastumista. (Fletcher 2008, 11-12)

Polyesterin valmistukseen käytetään petrokemian aineita ja öljyä. Pääkemikaalit ovat tereftaalihappo tai dimetyylitereftalaatti jotka reagoivat eteeniglykolin kanssa. Energiämäärä, joka kuluu 1 kg polyesteria tuottamiseen, on 109 megajoulea (MJ), joista 46MJ kuluu polttoaineisiin ja 63MJ energiaan, raakamateriaalin kuiduksi prosessoimiseen. Polyesteria voidaan tuottaa monella eri tapaa käyttäen vähän tai ei ollenkaan vettä. Tuotannosta koituvilla päästöillä ilmaan ja vesistöihin on arveltu olevan keskisuuri tai suuri vaikutus ympäristön vahingoittumiseen. (Fletcher 2008, 11-12)

Nailonin tuotanto perustuu samankaltaisiin tuotantotapoihin kuin polyesterin. Tuotantoprosessin tiedetään olevan paljon energiaa kuluttava, mutta siitä koituvista ympäristöhaitoista ei ole paljoa yleistä tietoa. Tiedetään kuitenkin, että nailonin valmistus tuottaa typpioksiduulia, joka on voimakas kasvihuonekaasu, ja näin ollen vaikuttaa ilmaston lämpenemiseen. (Fletcher 2008, 13)

Kuten muutkin synteettiset kuidut, myös akryyli valmistetaan mineraaliöljystä tai muista hiilivedyistä. Akryylipolymeeri tuotetaan pakottamalla akrylonitriliini reagoimaan erilaisten prosessointikemikaalien, kuten styreenin, vinyyliasetaatin, ammoniumper sulfaatin ja raudan, ynnä muiden kanssa. Sitten se kehrätään liottimen avulla, pestään kuumassa vedessä, pidetään tankeissa, jonka vesi on lähellä kiehumispistettä ja viimeistellään upottamalla se happokylpyyn. Akryylin tuotantoon kuluu jopa 30 prosenttia enemmän energiaa kuin polyesterin ja myös tarvittavan veden määrä on huomattavasti suurempi. Tuotannon haittavaikutuksista ei olla täysin perillä, mutta arvellaan, että tuotannon vaatima suuri kemikaalimäärä on potentiaalinen ympäristöhaitta. (Fletcher 2008, 13)

Selluloosakuidut, kuten viskoosi, muodostetaan luonnollisista polymeereistä, jotka liuotetaan kemiallisesti ja puristetaan sen jälkeen jatkuvaksi säikeeksi. Tavallinen selluloosan lähde on pehmeät, nopeasti kasvavat puut, kuten pyökki. Nykyään myös muutkin lähteet, kuten bambu, ovat nousseet suosioon. Selluloosakuitujen raakamateriaalia kuvataan monesti hiilineutraaliksi, mutta viskoosin valmistuksen muilla tuotantovaiheilla on suuria ympäristöhaittoja. (Fletcher 2008, 14)

Selluloosakuiduista merkittävin omaa mallistoani ajatellen on bambu. Sen käyttö vaateusmateriaalina on nostanut suosiotaan viime aikoina suuresti (Black 2008, 132). Bambu on hyvin nopeakasvuinen, eikä tarvitse menestyäkseen ja kasvaakseen lannoitteita tai torjunta-aineita. Kun verrataan samankokoisilla alueilla, ilman lannoitteita kasvaneita bambu- ja puuvillamääriä, on bambun saanti kymmenen kertaa suurempi, kuin puuvillan. Bambu haastaa puuvillan lisäksi laatuominaisuuksillaan, sillä se on tunnultaan pehmeämpää ja silkkisempää, sisältää antibakteerisia ominaisuuksia sekä imee kosteutta tehokkaasti ja hengittää. Bambusta valmistettu tekstiili myös suodattaa auringon UV-säteilyä jopa 90 %.⁵

Edellä mainittuja luonnon- tai keinokuituja käyttäessä, on myös mahdollista valita niistä vähiten ympäristölle haitallisia vaihtoehtoja tai korvata ne jollain toisella materiaalilla. Seuraavassa taulukossa 1. on esitelty Fletcherin (2008) esittämiä vaihtoehtoja kuitujen käyttöön

Taulukko 1. Fletcherin (2008) esittämiä vaihtoehtoja kuitujen käyttöön

Luonnonkuidut	Vaihtoehto
Puuvilla	Orgaanisesti kasvatettu puuvilla jonka kasvattamiseen on käytetty vain vähän kemikaaleja, käsin kerätty, sadeveden kastelema tai tihkukasteltu puuvilla, hamppu tai pellava
Villa	Villa, jonka käsittelystä jääneet kemikaalit hävitetään asianmukaisesti. Villa, joka on peräisin orgaanisesti kasvatetuista lampaista.
Silkki	Silkki, jonka käsittelystä jääneet kemikaalit hävitetään asianmukaisesti. Villisilkki. Orgaaninen silkki.
Pellava	Liottamalla hajotettu pellava. Hamppu.
Keinokuidut	Vaihtoehto
Polyesteri	Polyesterikankaat, joiden valmistuksessa ei käytetä katalyyttisiä aineita. Kierrätetty polyesteri. PLA (polylactic acid).
Nailon	Villa (esimerkiksi matoissa).
Akryyli	Vältä akryylikuituja ja – kankaita joiden prosessoinnissa on käytetty vinyylisetaattia niitä jotka on kehrätty liuottimen avulla. Villa.
Viskoosi	Puusta valmistettu viskoosi. Viskoosi, jonka tuottamisessa ei ole käytetty valkaisuaainetta, sinkkisulfaattia, katalyyttisiä aineita. Lyocell (kauppanimi Tencel).

⁵ <http://kauppa.yalo.fi/page/6/eettiset-ja-ekologiset-valinnat-vaateostoksilla> (22.2.2011)

Yksin se, että kuitu on mahdollisimman ekologinen ympäristövaikutuksiltaan, ei tee siitä eettistä. Myös tehtaiden, joissa kuituja ja kankaita valmistetaan, työntekijöiden hyvinvointi ja eettiset työolot täytyisi pitää mielessä.

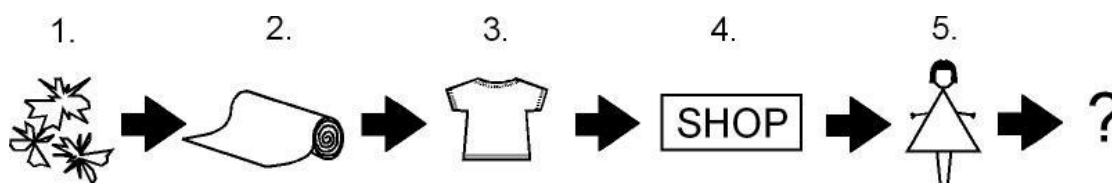
3.4.2 Kierrätysmateriaalit

Kierrätysmateriaalit ovat olennainen osa oman mallistoni toteuttamista. Fletcher (2008) jakaa kierrätysmateriaalien käytön kolmeen eri tapaan; *reuse*, *repairing or reconditioning* ja *recycling*. Otetaan esimerkiksi vaikkapa vanha villapaita, jonka kyy-närpäässä on purkauma. *Reuse* -termi viittaa toimintatapaan, jossa rikkiäisen villapaidan ehjistä osista voidaan luoda jotakin uutta, vaikkapa säärystimet. Tätä kierrätysmateriaalin käyttötapaa toteutan myös omassa työssäni. Käytän siis jostakin toisesta, kierrätykseen päätyneestä tuotteesta saamaani materiaalia uuden tuotteen valmistamiseen. *Repairing* ja *reconditioning* -termit taas kuvaavat toimintatapoja, joita sovellettaisiin villapaidan korjaamiseen; kyy-närpään reikä paikattaisiin, jolloin paita saisi lisää käyttöaikaa. *Recycling* -termi viittaa tuotteen materiaalin kierrättämiseen, eli villapaita purettaisiin langaksi ja siitä edelleen takaisin kuitumuotoon ja käytettäisiin muuhun tarkoitukseen.

Materiaalien uudelleenkäyttö (*reuse*) tuo merkittäviä ympäristöllisiä säästöjä. Kun esimerkiksi vaatteet kierrätetään uudelleen käytettäväksi, niiden keräämiseen, lajitteluun ja uudelleenmyyntiin käytetty energiamäärä on 10-20 kertaa pienempi, kuin uuden tuotteen valmistamiseen tarvittava energiamäärä. Myös vaatteiden ja tekstiilien korjaaminen tai kunnostaminen (*repairing, reconditioning*) tuo huomattavia säästöjä energiakäyttöön, verrattuna uusien tuotteiden valmistamiseen. Tosin korjaamiseen vaadittavat resurssit, kuten työvoima tai materiaalit tuovat lisäkustannuksia. Myös tuotteiden kierrättäminen (*recycling*) takaisin kuiduksi tuo siltikin huomattavia säästöjä, vaikka materiaalin hajottaminen kuiduksi ja uudelleen keritseminen langaksi on melko monimutkainen prosessi. Juuri nämä kolme kierrättämisen muotoa kiteyttävät opinnäytetyöni yhden tärkeimmistä ajatuksista; maailmaan ei tarvitse tuottaa uutta materiaalia, kun jo olemassa olevaa kierrättämällä voi luoda jotain aivan yhtä hienoa ja laadukasta kuin uudestakin. (Fletcher 2008, 100-105)

3.4.3 Suunnittelijan vastuu

Suunnitellessaan mallistoa ekologisesti ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, on suunnittelijan kiinnitettävä huomiota useisiin eri seikkoihin. Alla esitettyssä kuviossa 3. on esitetty tuotteen elinkaari kuidusta kuluttajalle. Jokaiseen vaiheista sisältyy useita eri vaiheita, joihin jokaiseen kuluu resursseja, olivat ne sitten aineellisia tai aineettomia. (Fletcher 2008, 80)

Kuvio 3. Tuotteen elinkaari

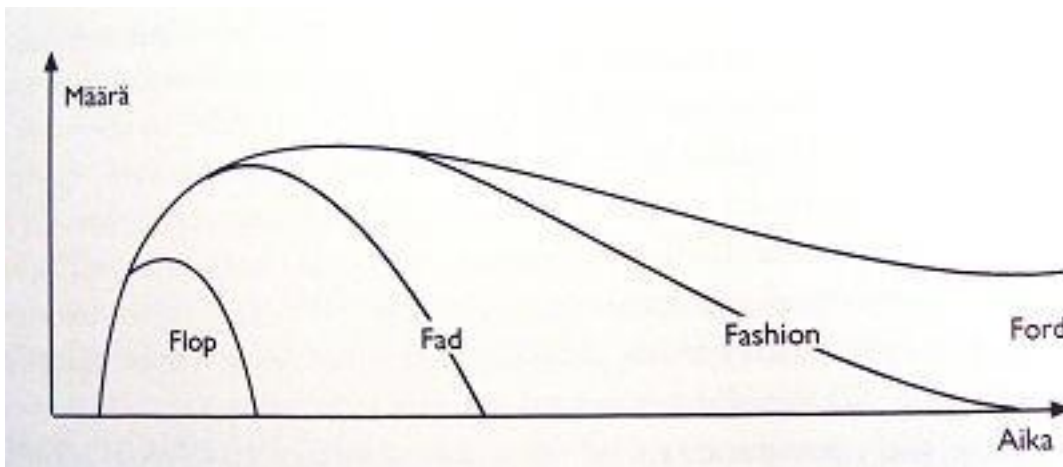
Tuotteen valmistamisprosessi alkaa kuidusta (1.) josta valmistetaan kangasta (2.). Kankaasta valmistetaan tuote (3.) joka toimitetaan jälleenmyyjälle (4.), joka taas myy sen eteenpäin kuluttajalle (5.). Kun kuluttaja ei enää käytä tuotetta, se matkaa jälleen eteenpäin, tapauskohtaisesti joko seuraavalle omistajalle, kaatopaikalle tai esimerkiksi kierrätyskeskukseen. Suunnittelijan täytyy siis suunnitella joka vaiheessa pitää edellä mainitut vaiheet ja niistä koituvat vaikutukset mielessään. (Black 2008)

Luvussa 3.4.1 Luonnon- ja keinokuidut (ks. s. 16-20) käsittelem joidenkin yleisimpien vaatetusmateriaalien kuitujen ominaisuuksia ja valmistustapoja. Jokaisen kuidun käsittelystä kankaaksi koituu kuormitusta ympäristölle tai pahimmassa tapauksessa, jopa haittaa tuotannossa toimiville työntekijöille. Taulukossa 1. (ks. s. 19) on esitetty vaihtoehtoja, parhaita mahdollisia vaihtoehtoja kuitujen käyttöön, jotka olisi hyvä ottaa huomioon valmistettavan tuotteen materiaalia valitessa. Erityisesti tuotantovaihe 2.-3., kankaasta vaatteeksi herättää varmasti eniten kysymyksiä kuluttajien mielissä. Nykyään, kun kuluttajat ovat tulleet yhä tietoisemmiksi valinnoissaan, he haluavat olla perillä tuotteen alkuperästä. Tässä tapauksessa korostuu vaatimus tuotannon läpinäkyvyydestä. Kuluttajia kiinnostaa erityisesti se, millaisissa työoloissa vaate on valmistettu, tarjoaako valmistuttaja työntekijöilleen turvalliset työolot ja kunnollisen korvauksen työstään. Jos valmistuttaja mainostaa tuotteidensa olevan eettisiä ja ekologisista, tulisi sen pystyä todistamaan asia, tarjoamalla kuluttajalle informaatiota valmistusprosessista mitään salailematta. (Black 2008)

Jokaisessa tuotteen elinkaaren siirtymävaiheessa, tuotannosta koituvien kulujen lisäksi tulisi ottaa huomioon myös logistiset seikat. Jos tuote valmistetaan esimerkiksi Aasian halpatuotantomaissa, koituu sen jälleenmyyjille toimittamisesta huomattavasti

suuremmat kulut, kuin lähituotannossa valmistetuista vaatteista. Pienimmät kustannukset tuotantoketjussa koituvat siitä, kun kuluttaja ostaa tuotteen jälleenmyyjältä. Kun tuote siirtyy kuluttajan käyttöön, on suunnittelijan työssään tekemät ratkaisut erityisen huomattavassa asemassa. Tavallisesti vaatetta pestään vain noin 20 kertaa sen käyttöaikana, mutta silti siitä koituvat ympäristöhaitat ovat suurimmillaan juuri tässä vaiheessa elinkaarta, eikä esimerkiksi valmistuksen eri vaiheissa (Fletcher 2008, 75). Suunnittelijalla on mahdollisuus pienentää vaateen huollosta koituvia haittoja esimerkiksi materiaalivalinnoilla. Esimerkiksi alhaisissa lämpötiloissa pestävät materiaalit pienentävät energiankulutusta huomattavasti, samoin kuin lyhyet pesuohjelmat. Myös itse kuluttaja voi itse vaikuttaa edellä mainittujen tapojen lisäksi ympäristöhaittojen minimoimiseen, käyttämällä ympäristöystävällisiä pesuaineita, pesemällä vain täysin koneellisia tai käyttämällä yleisiä pesuloita. Myös vähäinen kuivausrummun käyttö pienentää energiakulutusta huomattavasti. (Black 2008)

Suunnittelijan tulisi myös ajatella suunnittelemiensa vaatteiden designin laatua. Valittavan monilla jälleenmyyjien tarjoamilla vaatteilla käyttöikä on hyvin lyhyt joko tuotteen huonon laadun takia tai siksi, että tuote ei ole enää ilmestymiskautensa jälkeen trendikäs. Nuutinen (2004) esittää kirjassaan tyylien leviämisenopeutta ja -kestoa kuvion 4. mukaisesti.

Kuvio 4. Tyylien leviämisenopeus ja -kesto

Flop tarkoittaa huippulyhyitä pintamuoteja, *fad* lyhytikäisiä pintamuoteja, *fashion* keskinopeita massamuoteja ja *ford* hitaita, klassikko- ja perusvaatemuoteja. Ekologisesti ja kestävästä kehityksestä ajatellen, suunnittelijan tulisi panostaa suunnittelussaan juuri *ford* -tyyppiseen, pitkäikäiseen suunnitteluun. Ajattomat ja laadukkaat klassikkotuotteet kestävät kulutusta ja muodin vaihtelua hyvin. Klassikkovaatteiden suunnittelu on kuitenkin hyvin haasteellista ja mielestäni niiden luomiseen tarvitaan paljon aikaa ja tuotekehittelyä, mutta työ palkitsee varmasti tekijänsä ja siihen kannattaa sijoittaa. Parhaimmillaan vaate siirtyy edelliseltä käyttäjältään edelleen seuraavalle, kunnes se

tulee tiensä päähän, jonka jälkeenkin siitä voi mahdollisesti valmistaa jotakin muuta tai kierrättää sen takaisin uuden materiaalin raaka-aineeksi.

4 MALLISTON SUUNNITTELU

4.1 Ideointi

Mallistoni ideointi alkoi loppukesästä 2010 lehtiä selaillessa ja alkavan syksyn tunnelmaan virittyen. Ensimmäinen tapaaminen opinnäytetyöni merkeissä oli lokakuussa viikolla 42 Sari Hirvosen kanssa. Tällöin esittelin hänelle ensimmäisiä luonnoksia ja tunnelmakuvia. Tapaamisessa kävimme läpi myös itse opinnäytetyöprosessia ja sain aineksia jatkuon. Vähitellen luonnostellessa, alan kirjallisuutta, lehtiä ja verkkosivustoja silmäillessä malliston ilme alkoi saavuttaa nykyisen muotonsa. Erityisesti ensimmäinen, viikolla 48 tekemäni materiaalienetsintä antoi puhtia suunnittelutyölleni, sillä löytämäni materiaalit olivat erittäin hyvälaatuisia, kauniita ja inspiroivia. Suunnitteluni onkin useiden mallien kohdalla ollut hyvin materiaalilähtöistä. Monet ideat ovat saaneet alkunsa kankaita ja vaatteita tunnustellen sekä kokeilujen ja muotoilun kautta. Luonnonmateriaalit, rustiikkisuus ja romanttisuus ovat myös olleet mallistoni suurina innoittajina. Vanhojen puu- ja kivitalojen idylli ja yksityiskohdat, ihanat perintöpitsit ja pehmeiden materiaalien tuntu yhdistettynä neutraaleihin, sumeisiin väreihin ja viilevän syksyn tuoksuun ovat loputon inspiraation lähde. Ideoinnin ja suunnittelun tärkein apuväline muotoilun lisäksi oli luonnoskirja, johon liimasin lehdistä leikattuja kuvia, materiaalinäytteitä ja piirsin luonnoksia (kuva 9.). Malliston suunnittelun edetessä

Kuva 9. Otteita sketchbookista

koostin ideoista myös ideataulun (kuva 10.), joka kuvastaa malliston rauhallista tunnelmaa ja pehmeää värimaailmaa. Lisäksi koostin värimaailmasta värikartan (kuva 11.), joka on osaltaan viitteellinen, sillä kierrätysmateriaalien käytön takia se muuttuu jatkuvasti eri tuotteiden kohdalla.

Kuva 10. Ideataulu

Kuva 11. Värikartta

Opinnäytetyöjaksoa edeltänyt Uniikki päällysvaate -opintokokonaisuus, jossa valmistin kierrätys- ja ylijäämämateriaalia hyödyntäen neulehuppuisen villakangas viitan (kuva 12.), oli myös osaltaan hyvin vaikuttava tekijä. Opintojakson tehtävänä oli suunnitella päällysvaatemallisto kaudelle syksy-talvi 2011-12 teemalla Couture Avatars ja valmistaa siitä yksi tuote. Opinnäytetyöni työsuunnitelmaa tehdessä tarkoitus oli, että kyseisessä jaksossa valmistamani viitta olisi osa Rustic Romance -mallistoa. Vuoden 2011 ensimmäisten viikkojen aikana, suunnittelemani mallien kehittyessä, päätin rajata mallistoni sisältöä ja suunnitella ainoastaan sisäpukeutumiseen tarkoitettuja vaatteita. Tämän päätöksen myötä suunnittelemani ja valmistamani viitta ei enää sopinut kokonaisuuteen, siispä jätin sen malliston ulkopuolelle. Tulevaisuudessa, jos mallistoni kehittyessä haluan laajentaa valikoimaa ulkopukeutumiseen, on

Kuva 12. Uniikki päällysvaate -opintokokonaisuudella valmistamani viitta

minulla valmistamani viitan ja suunnittelemani uniikin päällysvaatemalliston ansiosta erinomaiset lähtökohdat myös siihen. Hyviä aineksia opinnäytetyömallistoni ideointiin antoi myös syksy-talvi 2011-12 kauden tuleviin trendeihin tutustuminen jo Uniikki päällysvaate -opintokokonaisuuden aikana. Trendiennusteisiin tutustuminen suunnittelun ja ideoinnin tukena on hyvin tärkeää, jotta mallisto on ajankohtainen ja kiinnostava. Suunnittelijan täytyy osata ennakoita muodissa tapahtuvia muutoksia, sitä milloin ne tapahtuvat ja ketkä muutokset omaksuvat (Nuutinen 2004, 95).

Jotta malliston tuotteista rakentuisi toimivia kokonaisuuksia, lisäksiin mallistoon muutamia perustuotteita hameiden ja housujen pareiksi. Mallistokokonaisuuden hahmottaminen helpottui, kun piirsin kaikista tuotteista tasokuvat tietokoneella, jolloin myös muutosten tekeminen malleihin on hyvin helppoa ja nopeaa.

4.2 Kohderyhmän määritteleminen

Mallistoni kohderyhmää määritellessäni pohdin muun muassa oman sukupolveni arvomaailmaa ja tarpeita. Muoti antaa ihmiselle mahdollisuuden tuoda esille omaa identiteettiään ja erilaisuuttaan ja samalla ilmaista johonkin ryhmään kuuluvuutta (Black 2007, 17). Tämä tarve näkyy erityisesti tämän päivän nuorten pukeutumisessa, jonka johdosta yhä useampi on löytänyt tiensä kirpputoreille, second hand -liikkeisiin ja mummolan vintille, etsiessään yksilöllisiä ja massasta erottuvia vaatteita ja asusteita. Itse tekeminen ja valmiiden tuotteiden, uusien ja vanhojen, kustomointi oman näköisiksi on noussut pienten vaihtoehdoryhmien keskuudesta suureksi trendiksi.

Kyseiseen erottuvuuden tarpeeseen vastaa myös oma mallistoni, jonka jokaisesta tuotteesta käsin valmistaminen ja samojen mallien välillä vaihtelevat materiaalit tekevät uniikin. Mallistoni kohderyhmää (kuva 13.) edustaakin nuori aikuinen nainen, joka tahtoo vaatteidensa olevan yksilöllisiä, aikaa kestäviä ja ekologisia, kuitenkin alleviivaamatta jälkimmäistä. Pidän tuotteitani kilpailukykyisinä valmisvaatteisiin verrattuna, sillä niiden

ulkomuoto ei tuo liikaa esille käytettyjen materiaalien menneisyyttä ja ne ovat laadukkaita. Kohderyhmän nainen yhdistelee pukeutumisessaan ja kotinsa sisustamisessa sujuvasti vanhaa ja uutta. Hän rakastaa kai-

Kuva 13. Kohderyhmän elämäntapataulu

kenkirjaviaa kulttuuria aina musiikista museoihin ja muotiin. Levysoittimessa pyörivät vanhan ajan klassikot sulassa sovussa maalailevan indierockin kanssa. Hän rakastaa mustaa huumoria tihkuvia brittielokuvia ja lukee muotilehtien lisäksi taiteilijoiden elämäkertoja sekä proosaa. Nainen ei katso elämää silmiin liian vakavasti, vaan nauttii sen tarjoamista mahdollisuuksista, tarttuu innolla uusiin haasteisiin ja muistaa pysäh-

tyä välillä myös haaveilemaan. Irtiottoja hänen arkeensa tuovat kaukomatkat Aasiaan ja minilomat Etelä-Euroopan sykkeeseen, piipahtaminen elokuviin keskellä päivää tai lasillinen punaviiniä hyvän ystävän seurassa. Hän on kouluttautunut, hyvin toimeentuleva ja vahva nainen, joka on sydämeltään ikuinen romantikko.

4.3 Malliston arvioittaminen ulkopuolisilla henkilöillä

Mallistoni suunnittelun ja erityisesti jatkokehittelyn tueksi pyysin palautetta ulkopuolisilta henkilöiltä. Palautteen pyytäminen varsinkin alan ammattilaisilta on mielestäni myös erinomainen keino tehdä itseään näkyväksi ja verkostoitua. Viikolla 1 otin yhteyttä sähköpostitse (Liite 1.) yhteensä kymmeneen jälleenmyyjään, suunnittelijaan ja kuluttajaan pyytäen heitä opinnäytetyömallistoni palautteenantajiksi. Heistä pyyntöni vastasi kaksi jälleenmyyjää, yksi suunnittelija ja yksi kuluttaja. Pyyntöni vastanneille henkilöille lähetin viikolla 5 sähköpostitse mallistokoosteen, joka sisälsi ideataulun (ks. s. 24 kuva 10. Ideataulu), värikartan (ks. s. 24 kuva 11. Värikartta) sekä tasokuvat jokaisesta malliston tuotteesta materiaalinäytteineen, lisätarvikkeineen ja väri vaihtoehtoineen. Lisäksi kuvailin viestissä sanallisesti mallistoni tunnelmaa, ideologiaa, kohderyhmää sekä näkökulmia, joista toivoisin mallistoani arvioitavan.

4.3.1 Arvioinnin näkökulmat ja arvioijat

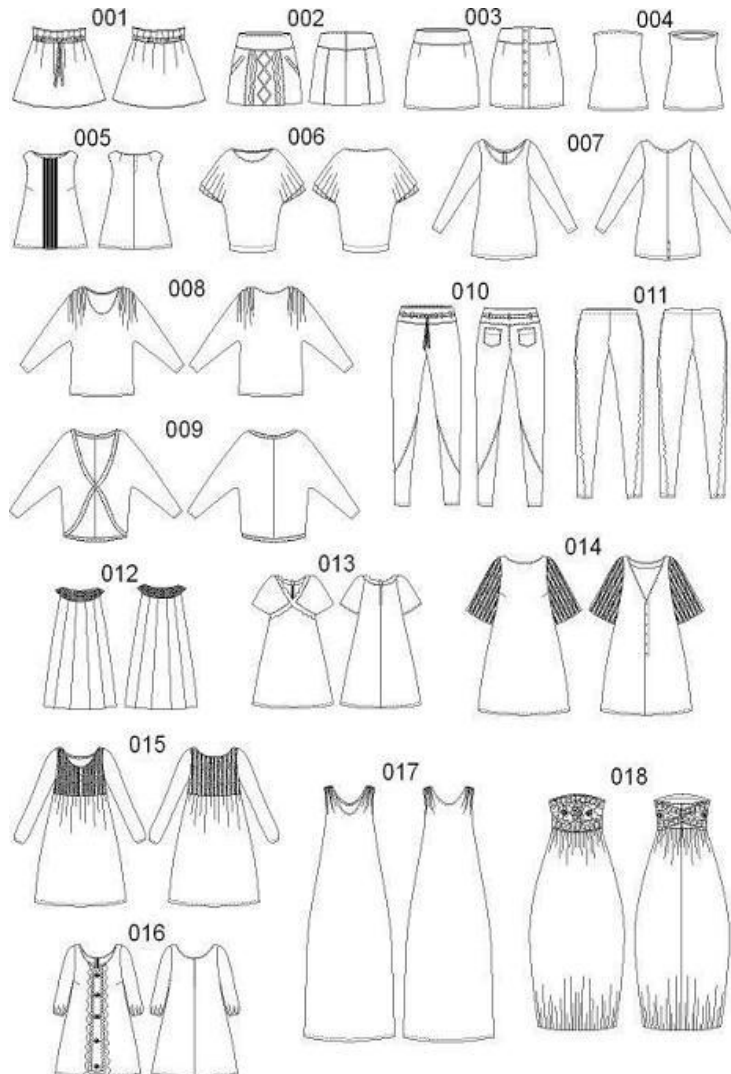
Palautetta mallistostani halusin useammasta kuin yhdestä näkökulmasta, jotta se olisi mahdollisimman monipuolista. Jälleenmyyjän näkökulmasta palautetta antoivat Kuopiossa toimivan eettisen muodin erikoisliike Ethicin omistaja Heidi Huovinen sekä suomalaista lifestyle -muotoilua myyvän DesignShopOutletin omistaja Tarja Miettinen. Suunnittelijan näkökulmasta palautetta sain vaatesuunnittelija Kiika Pohjolaiselta. Kuluttajan näkökulmasta mallistoani arvioi Olivia -lehden verkkosivuilla Nelliinan vaatehuone -muotiblogiaan kirjoittava Niina Tapojärvi.

En pyytänyt arvioijia mallistolleni sattumanvaraisesti, vaan valitsin huolella, kehen ottaisin yhteyttä. Jälleenmyyjien kohdalla pohdin esimerkiksi sitä, voisiko tuotteitani olla myynnissä heidän liikkeissään, kohtaavatko oman mallistoni ja heidän myymiensä tuotteiden design ja ideologia sekä millaiseen kohderyhmään heidän markkinointinsa kohdistuu. Mielestäni Ethic ja DesignShopOutlet täyttivät nuo kriteerit ja olivat sopivia arvioimaan mallistoani.

Suunnittelijoiden tapauksessa en kiinnittänyt huomiota niinkään siihen, onko heidän tekemänsä suunnittelutyö lähellä omaani, vaan ennemminkin heidän kokemukseensa ja ammattitaitoonsa. Kiika Pohjolaiselta kokemusta löytyy suunnittelun lisäksi myös alan opetustehtävistä. Hän on ollut opettamassa kahdella opintoihini kuuluneella jaksolla, joten kynnyksellä ottaa häneen yhteyttä oli senkin takia matalampi ja mahdollisuus saada palautetta todennäköisempi. Kuluttajan näkökulmaa antavien henkilöiden halusin olevan sanavalmiita, muotia seuraavia ja oman mallistoni kohderyhmän kaltaisia. Helpointa oli kohdistaa pyyntöni juuri muotiblogeja kirjoittaville henkilöille, sillä heidän elämäntyyliinsä ja pukeutumisensa voi tuntea pitemmältäkin ajalta, kuitenkin tuntematta heitä henkilökohtaisesti, jolloin ulkopuolinen näkökulma säilyy. Niina Tapojärven Nelliinan vaatehuone -blogia olen seurannut jo pitemmän aikaa ja mielestäni hän oli oivallinen henkilö arvioimaan mallistoani.

Kuvassa 14. on esitetty mallistolakana, jossa on esillä kaikki suunnittelemani mallit

joita palautteenantajat ovat kommentoineet. Mallistoni koostuu kolmesta hameesta, kuudesta yläosasta, kaksista housuista, viidestä mekosta/tunikasta ja kahdesta maksimittaisesta mekosta. Tämän kokonaisuuden pohjalta jatkuva mallistoni lähtee kehittämään ja varioitumaan materiaalien ja palautteen pohjalta. Jatkossa joitakin malleja tulee jäämään pois, tilalle voi tulla jotakin uutta ja vanhoja malleja päivitetään ja kehitetään jatkuvasti eteenpäin. Tarkoituksena on hioa malliston tuotteita ajan kuluessa niin pitkälle, että jokainen tuote voi olla menestyvä ja myyvä, eikä yksikään jää turhaksi.

Kuva 14. Mallistolakana

4.3.2 Yhteenveto palautteesta

Niina Tapojärvi arvioi mallistoani kuluttajan näkökulmasta antaen palautetta malliston värimaailmasta, malleista ja materiaaleista. Värimaailma oli hänen mielestään luonnollinen ja harmoninen luoden mielikuvaa ekologisesta mallistosta, korostamatta sitä kuitenkaan liikaa. Mallit säilyvät kiinnostavina yli sesonkirajojen, koska mukana ei ole räikeitä trendivärejä. Toisaalta hän jäi kaipaamaan pientä väripirskahdusta johonkin todeten kuitenkin, että käyttäjä voi sen itsekkin luoda esimerkiksi asustein. Mallistoon tutustuessaan hänen ensimmäinen mielikuvansa oli naisellinen romantiikka. Somat yksityiskohdat tuovat mallistolle yksilöllisyyden tuntua ja se sopii ikuiselle haaveilijalle. Mallit ovat Tapojärven mielestä melko ikuisia ja vaikka koko mallisto olisi massatuotannossa, uniikkiuden mielikuva säilyisi vahvana. Erityisesti malli 016 (ks. s. 28 kuva 14. Mallistolakana) oli kiinnittänyt hänen huomionsa ja hän haluaisi nähdä sen valmiina. Mallia hän kuvaili vartaloa imartelevaksi ja sääriä korostavaksi, miehustan pitsin ollessa korumainen katseenvangitsija. Hänestä materiaalit tukevat mallistosta saatua mielikuvaa, luonnollisten ja kestävien materiaalien säilyessä hyvinä pitkään, jos niitä huoltaa oikein. Tapojärvi uskoo, että pitsit, jotka näyttävät mummon virkkaamilta, saavat käyttäjän pitämään vaatettaan aarteena, jonka voi luovuttaa tulevaisuudessa äidiltä tyttärelle ja perintövaatteen kaikki ainekset ovat nähtävillä.

Ethic -liikkeen Heidi Huovinen oli ensimmäinen jälleenmyyjän näkökulmasta palautetta antanut henkilö. Muilta arvioijilta sain palautteen sähköisesti, mutta koska Ethic sijaitsee Kuopiossa, sovin Huovisen kanssa tapaamisen viikolle 6 hänen liikkeeseensä. Tapaamiseen otin mukaan näytille myös siihen mennessä valmistamani tuotteet (ks. s. 36-37 kuvat 26., 27. ja 28.). Huovisen mielestä mallistoni oli parasta työtä, mitä hän oli nähnyt pitkään aikaan. Kokonaisuus on ehjä ja puhdas, mikä on hänen mielestään harvinaisuus jopa pitkään alalla toimineille nimille. Hänen mielestään malliston yleisilme oli hyvin yhtenäinen ja kaupallinen, värimaailma harmoninen ja kaunis. Erityisen innostunut hän oli löytämistäni materiaaleista, niiden hyvästä laadusta ja siitä, kuinka lähelle hänen omaa makuaan olin suunnittelussa päässyt. Hänen mukaansa Ethicille tarjotaan paljon tuotteita myyntiin. Tarjonnasta hän kuitenkin valitsee myyntiin vain sellaisia malleja ja mallistoja, jotka ovat riittävän mielenkiintoisia, laadukkaita ja joita hän voisi kuvitella itsekkin pitävänsä, unohtamatta materiaalin ja vaateen tuotannon eettistä ja ekologista näkökulmaa. Tapaamisessamme esittelin valmistamani tuotteet myös itseni päällä ja tapaamisen loppuksi hän ehdotti yhteistyötä heidän kanssaan sekä kertoi heidän jälleenmyyntinsä toimintaperiaatteista. Sovimme, että olen yhteydessä heihin, kun lisää malleja valmistuu, ja näillä näkymin mallistoni tuotteita tulee myyntiin heidän liikkeeseensä syksy-talvi 2011-12 kaudella. Tapaami-

semme aikana Huovinen kertoi myös Ethicin tulevaisuudensuunnitelmista. Ethic muuttaa loppukeväästä 2011 Kuopiosta Helsinkiin, mikä tulee varmasti tuomaan heidän liikkeelleen paljon uusia asiakkaita sekä näkyvyyttä, ja sitä kautta myös minulle ja tuotteilleni.

Toinen jälleenmyyjän näkökulmasta palautetta antanut henkilö oli DesignShopOutletin omistaja Tarja Miettinen. Hänen mielestään mallistoni oli piristävän erilainen, kiinnostava, pian hyvin ajankohtainen ja nousee niiden seikkojen johdosta erittäin hyvin esille. Kohderyhmä mallistolle on oikea jonka lisäksi hän ehdotti, voisiko sen määrittämiseen ottaa mukaan myös esimerkiksi slaavilaisuutta. Mallistoni on Miettisen mielestä melko tiukasti suunnattu omalle kohderyhmälleen, ja vaatii siksi paljon markkinointia erityisesti kohderyhmän jälleenmyyjille. Kuitenkin, hän voisi kuvitella, että esimerkiksi Stockmannin sisäänostaja voisi ostaa mallistoani kokeilumielessä, erityisesti vuonna 2012, kun Helsinki on World Design Capital. Ekologisuutta hän korostaisi enemmän luonnonmateriaalien näkökulmasta; kasvava määrä esimerkiksi heidän asiakkaistaan vaatii luonnonmukaisia materiaaleja, kuten puuvillaa ja pellavaa. Kokonaisuudeltaan mallisto on pääosin yhtenäinen ja sisältää muutaman täytetuotteen, mutta se on hänen mielestään vain hyvä asia. Miettinen kommentoi malliston malleja myös yksityiskohtaisemmin, ja hänen suosikeikseen nousivat mallit 001, 003, 005, 006, 012, 015, 016 ja 018. Hamemallit 001 ja 003 ovat hänen mielestään helppoja käyttää ja myydä. 001:n materiaalivalinnat olivat erinomaiset, 003 on pitkäikäinen tuote vuodesta vuoteen. Malli 005 on upea ja miehustan revinnäisraidoitus tekee siitä luksustuotteenomaisen ja vetoaa mahdollisesti myös vanhempaan ikäluokkaan. Myös malli 006 on hänen mielestään todella kaunis ja ajaton malli ikään katsomatta. Mekkomallissa 012 on hänestä klassikkotuotteen aineksia, mikäli neulekaitale pitää muotonsa vuosien saatossa. Tuotetta on helppo päivittää nappeja ja väri vaihtoehtoja muuttamalla. Malli 015 on hänen mielestään erittäin helppo markkinoida eri kohderyhmille ja sopii käyttöön vuoden ympäri. Malli 016 on Miettisen mielestä selkeä mielipiteiden jakaja; siihen joko rakastutaan tai sitten ei, se voi olla yksi mallistoni hitti-tuotteista tai vain marginaalisten asiakkaiden mieleen. Viimeinen malli, numero 018 on hänen mielestään uskomattoman kaunis, materiaali pehmeä ja helppo, ja jos mallin istuvuus on hyvä, tuote tulee todennäköisesti olemaan erittäin haluttu. Kuten Ethicin Heidi Huovinen, oli myös Miettinen erittäin kiinnostunut mallistoni jälleenmyynnistä. DesignShopOutlet tarjoaisi erittäin laajan suomalaisen ja kansainvälisen väylän saada näkyvyyttä omille tuotteilleni, ja todennäköisesti myös tartun tähän heidän tarjoamaansa mahdollisuuteen.

Kiika Pohjolaiselta sain palautetta mallistostani suunnittelijan näkökulmasta. Hänen palautteensa oli hyvin teolliseen suunnitteluun painottunut, ja toi hyvin esille myös kaupallisia näkökulmia, joita tuotteisiin liittyy. Pohjolaisen mielestä mallistokoosteeni ideataulu oli hyvin selkeä ja vastaa malliston luonnetta. Värikartta on hyvin kompakti, tasapainoinen ja vastaa malliston ideaa ja kokonaisuutena mallistoni on monipuolinen. Kaupallisuutta ja kiinnostavuutta ajatellen hän kuitenkin kaipasi värikarttaan muutamaa sopivaa, hillittyä aksenttiväriä, joka korostaisi maanläheistä väriharmoniaa ja houkuttelisi asiakasta. Tämä seikka tuli esiin myös Niina Tapojärven palautteen kohdalla. Mallisto on hänen mielestään ajankohtainen, trendikäs ja mallit kaupallisia, jos hinta-laatu suhde on kohdallaan. Hänestä kohderyhmäkuvaus kaipasi tarkennusta, jotta malliston mainontaa ja markkinointia olisi helpompi suunnitella. Pohjolaisen mielestä ajatellessa kierrätysmateriaalien vaihtelevaa saatavuutta, on hyvä, että malleista suurin osa toteutettavissa hyvinkin erityyppisiin materiaaleihin. Kiinnostavimmiksi malleiksi hän mainitsi mallit 002, 005, 006, 011, 012, 016 ja 018, sillä hänestä niissä oli selkeästi esillä materiaalien ja yksityiskohtien tuoreita, kokeilullisia yhdistelmiä. Mallit 004, 007, 010 ja 017 ovat hänen mielestään hyvin tavanomaisia trikoo- ja puuvillatuotteita ja kuuluvat siksi hyvin kilpailtuun ryhmään. Jos hän olisi mallistoni tilaaja, pyytäisi hän kyseisiin tuotteisiin jotakin pieniä, mutta selvästi erottuvia yksityiskohtia, jotka tekisivät tuotteista houkuttelevampia.

5 MALLISTON TOTEUTUS

5.1 Materiaalien hankinta

Materiaalien hankinnan aloitin hyvissä ajoin jo joulukuun 2010 alkupuolella. Ensimmäisellä etsintäkierroksella osuinkin suorastaan kultasuoneen, kun kävin kotikaupungissani Savonlinnassa lahjoitusperiaatteella toimivalla kirpputorilla sekä kierrätyskeskuksessa. Valtaosa kankaista, vaatteista, napeista ja pitseistä löytyi tuolla ensimmäisellä kierroksella, ja malliston ideointi pääsi hyvään vauhtiin. Valitsin kaikki löytämäni materiaalit erittäin tarkasti, sillä valmistukseen kelpuutin vain mahdollisimman paljon luonnonkuituja sisältäviä, hyväkuntoisia ja käyttämättömän näköisiä kankaita ja vaatteita. Kierrätysmateriaalin käyttö on toki ekologinen valinta, mutta niitä käyttäessä täytyy ottaa huomioon myös kierrätetyn materiaalin ominaisuudet. Erityisen ilahtunut olin löytämästäni kankaiden määrästä, joiden värimaailma oli hyvin harmoninen ja kaunis ja materiaalien tuntu miellyttävä (ks. s. 32 kuva 15.). Joukossa oli myös useita aarteita, kuten esimerkiksi upea merinovillainen palmikkoneule. Kierrätyskeskus tarjosi hienon valikoiman metallinappeja joista valitsin mieleiseni.

Myöhemmillä etsintäkerroilla Savonlinnassa sekä Kuopiossa täydensin materiaalivaraustani tarpeen mukaan muun muassa upeilla pitseillä ja kankailla. Materiaaleja, kuten takkeja ja muita vaatteita, joitakin pitsejä ja lakanakankaita sovituskappaleiden valmistamiseen sain lahjoituksena perheeltäni ja sukulaisiltani. Täysin uutena ostettuja materiaaleja mallistoni toteuttamisessa ovat ainoastaan muutamat lisätarvikkeet, kuten langat ja vetoketjut. Malliston perustuotteita ajatellessa hyväkuntoista ja laadukasta trikoota on hankalaa löytää kierrätettynä, joten trikootuotteisiin täytyy valita uutta materiaalia. Tulevaisuudessa, jos trikootuotteille olisi paljon kysyntää, ottaisin huomioon mahdollisuuden kysyä ylijäämämateriaalia eri trikoovalmistajilta, kuten Nansolta.

Kuva 15. Materiaaleja

5.2 Valmistaminen

Tuotteiden valmistaminen oli minulle odotettua helpompaa, sillä opiskeluaikana opittuja taitoja sai vapaasti soveltaa siten miltä itsestä parhaalta tuntui. Valmistuksessa yhdistin sekä kaavoittamista, että muotoilua ja tein valmistamistani malleista lakanakankaiset sovituskappaleet. Kaavoituksessa lähtökohtana käytin erilaisia peruskaavoja, jotka olin tulostanut Grafis -kaavoitusohjelmalla. Muotoilun apuna käytin mallinukkea, ja joissakin tapauksissa materiaalien valmiita rakenteita.

Kuva 16. Lähtökohtamateriaali

Kuva 17. Uusitut rakenteet

Kuva 18. Vyötärön laskostamiskokeilu

Ensimmäinen valmistamani tuote oli villakankainen, niin sanottu ”paperipussihame”. Mallin lähtökohtamateriaalina olivat villakankaiset housut (kuva 16.). Purin housuista haara- ja sisäsaumat, jotta näkisin selvästi, kuinka leveän suorakaiteen lahkeet muodostavat.

Leikkasin housujen lahkeet sopivalta korkeudelta irti, purin, huoltelin ja ompelin kaikki kappaleet uudelleen, jotta rakenteet olisivat mahdollisimman siistit ja kestävätkä (kuva 17.). Tämän jälkeen harsin villalangalla suorakaiteeseen kuvitellun vyötärön kiristyskohdan ja sovitin työtänuken päälle, jotta näkisin, kuinka malli laskostuu (kuva 18.).

Seuraavaksi valmistin vanhasta nahkahameesta peräisin olevasta nahasta hameeseen vyönlenkit, kiinnitin ne ja valmistin sopivan mittaisen vyön samasta materiaalista. Sitten irrotin toisesta hameesta vuorin, jota käyttäisin vuorittamisessa. Vuorista muokasin hameeseen sopivan ja kiinnitin. Lopuksi viimeistelin hameen helmat.

Toinen valmistamani tuote oli neulekauluksinen, laskostettu mekko. Pohjamateriaalina toimivat merinovillainen palmikkoneule (kuva 19.) ja puuvillasekoitekangas. Mallista olin jo aiemmin ideoinut malleja muotoilun keinoin, jotta näkisin kuinka materiaalit toimivat yhdessä. Aloitin valmistuksen muotoilemalla ja laskostamalla lakanakangasta nukan päälle (kuva 20.), sillä tämän mallin toteuttamiseen en käyttänyt peruskaavan kuosittelemista.

Kuva 19. Lähtökohtamateriaali

Merkitsin lakanakankaaseen laskosten paikat ja kädentiet tussilla ja leikkasin ylimääräisen materiaalin pois, näin sain sovituskappaleesta kaavan oikean materiaalin leikkaamiseen. Neulekaitaleen irrotin ratkomalla sen irti palmikkoneuleesta. Kaitale itse ei pysynyt oikeassa muodossaan, ja helman paino olisi voinut sitä vielä entistään venyttää, joten valmistin halutun muotoisen kaitaleen puuvillasekoitteesta, jonka tuin tukikankaalla, jonka jälkeen kiinnitin neulekaitaleen siihen yläreunastaan. Helmaosan kiinnitin ensin tuettuun kaitaleeseen, jonka jälkeen tikkasin neulekaitaleen siihen kiinni, jolloin helmaosan saumanvarat jäivät siististi piiloon kaitaleen kappaleiden väliin. Lopuksi viimeistelin tuotteen helman oikeaan pituuteensa ja kiinnitin metalliset koristenapit neulekaitaleen etupuolille.

Kuva 20. Laskostuskokeilu

Kuva 21. Sovituskappale

Kolmas valmistamani tuote oli toppi, jonka miehustan raidoitin revinnäistekniikalla. Pohjamateriaalina käytin pella-vasekoitekangasta. Valmistin lakanakankaisen sovituskappaleen (kuva 21.) peruskaavan pohjalta kuosittelemani mallin mukaisesti, jonka jälkeen aloitin valmistamisen pella-vasekoitteesta. Pään- ja kädentiet käänsin ja tikkasin erillisillä muotokaitaleilla, jotka

Kuva 22. Revinnäiskokeilu

tuotetta viimeistelleessä vielä kiinnitin käsin pikee-

raamalla. Miehustan raidoitin revinnäistekniikalla (ks. s. 34 kuva 22.), jossa poistin loimilankoja säännöllisin välein. Keskelle taakse niskaan tein kolmen napin napitus-halkion, jotta toppi olisi helppo pukea päälle ja ottaa pois. Lopuksi viimeistelin tuotteen helman oikeaan pituuteensa.

Neljäs valmistamani tuote oli pitsimiehustainen mekko. Tuotteen pohjamateriaaleina olivat pellavasekoitekangas, polyesterikangas ja pitkä, puuvillapitsinen liina. Valmistamisen aloitin kuosittelemalla peruskaavasta halutun mukaisen mallin ja valmistamalla lakanankaasta kaavan mukaisen sovituskappaleen (kuva 23.). Kun malli oli sopiva, aloitin varsinaisen tuotteen valmistuksen. Leikkasin etu-, taka- ja hihakappaleet miehustakankaasta (kuva 24.), jonka jälkeen erotin kaavoista

Kuva 23. Sovituskappale

Kuva 24. Leikkaaminen

muotokaitaleiden ja vuorin kaavat. Muotokaitaleet

leikkasin miehustakankaasta ja vuorin polyesterikankaasta. Aloitin ompelemisen kappaleita huolittelemalla, jonka jälkeen ompelin rintamuotolaskokset sekä olka- ja sivusaumat. Seuraavana kiinnitin vetoketjun keskelle taakse niskaan ja ompelin keskitakasauman. Sitten ompelin vuorin muotolaskokset sekä olka- ja sivusaumat ja kiinnitin yhdistetyt muotokaitaleet vuoriin. Seuraavaksi kiinnitin vuorin miehustaan ja apukiinnitin miehustan ja vuorin kädentiet yhteen. Hihat istutin poimulankoja ja muotoon

Kuva 25. Hihojen istuttaminen

prässäystä apuna käyttäen, jotta niiden istuvuus olisi mahdollisimman hyvä (kuva 25.). Hihansuut poimutin poimulankojen avulla sopivan kokoisiksi ja huolitellin ne muotokaitaleen avulla. Lopuksi tein tarvittavat tikkaukset ja huolitellut kädenteille, vetoketjunkohdana, pääntielle ja helmaan. Viimeisenä kiinnitin miehustan koristepitsin keskelle eteen.

5.3 Valmiiden mallien arviointi

Mallistostani valmistin neljä tuotetta opinnäytetyöjakson aikana. Valmiista malleista tuli mielestäni hyvin onnistuneita ja suunnitelmien mukaisia. Valmistin vaatteet lähelle omaa kokoani, jolloin pystyin itse sovittamaan niitä ja sitä kautta näkemään, kuinka ne istuvat päällä. Suurin haaste valmistamisessa oli kaavoittaminen ja siksi sovitus-kappaleiden tekeminen oli erityisen tärkeää. Oli hienoa huomata, kuinka luontevasti koulussa opitut taidot toimivat itsenäisessä työskentelyssä ja niitä osasi soveltaa.

Ensimmäinen valmistamani malli oli paperipussivyötäröinen hame (kuva 26.), josta jälleenmyyjien arvion mukaan saattaa syntyä todellinen hittituote, sillä se on helposti toteutettavissa eri materiaaleihin ja pituuksiin. Malli istuu siis jatkuvan malliston ideaan erittäin hyvin, ja tulee varmasti olemaan hyvin pitkäikäinen. Valmistaminen sujui helposti ja nopeasti, mikä on hyvä asia tulevan tuotannon kannalta. Olen erittäin tyytyväinen lopputulokseen, ainoastaan mallikappaleen helman pituus oli keskustelua herättänyt asia. Itseni pituiselle käyttäjälle se on vielä hyvä, mutta pitemmille asiakkaille varmaankin liian lyhyt. Tulevaisuudessa tulen ottamaan tämän seikan huomioon.

Kuva 26. Valmis hame

Kuva 27. Valmis laskosmekko

Toinen valmistamani malli oli neulekaulusinen laskosmekko (kuva 27.). Mekko oli ainoa tuote, jonka tein alusta loppuun muotoilua käyttäen. Kaavana miehustakan-kaasta leikkaamiseen käytin lakanakankaasta valmistamaani sovituskappaletta. Neu-

leen ja miehustakankaan yhteensopivuus oli aluksi hieman epäilyksiä herättävä seikka, mutta onnekseni pysyin alkuperäisessä valinnassani. Materiaalit toimivat mielestäni yhdessä erinomaisesti. Malli itsessään on jatkuvan malliston kannalta hyvä tuote, sillä se sopii usealle eri vartalotyypille ja sama koko istuu monelle.

Kolmas valmistamani malli oli revinnäistekniikalla raidoitettu toppi (kuva 28.). Valmistuksessa ei ollut mitään ongelmia ja se oli melko nopeaa, ainoa aikaa vievä vaihe oli miehustan raidoittaminen, sillä raidojen piti olla hyvin täsmällisiä. Raidoittamiseen kului aikaa noin tunti, mutta lopputulos oli sen arvoinen ja olen tuotteeseen erittäin tyytyväinen. Tulevaisuudessa minun tulee erityistä huomiota topin istuvuuteen olkapäiden tasolla, sillä materiaali ei jousta. Mallia on jatkossa helppo kehittää, sillä sen on hyvin yksinkertainen ja ajaton.

Kuva 28. Valmis toppi

Kuva 29. Valmis mekko

Neljäs valmistamani malli oli pitsimiehustainen mekko (kuva 29.). Kyseiseen malliin olen erityisen tyytyväinen, sillä lopputulos on todella kaunis. Suurimpia haasteita sen valmistamisessa oli hihojen istuttaminen ja vuorittaminen. Vaiheet sujuivat kuitenkin hyvin ja valmis tuote on hyvin huoliteltu ja istuva. Olen hyvin tyytyväinen, että löysin valmistamiseen täydellisesti soveltuvaa polyesterikangasta useita metrejä. Materiaali on todella miellyttävä ihoa vasten eikä sähköisty helposti, toisin kuin esimerkiksi joustamattomat viskoosit. Erityistä huomiota tulevaisuudessa tulee kiinnittää mallin liikkumaväljyyteen, sillä kuten edellä mainitussa topissakin, mekonkaan päällimateriaali ei jousta. Uskon, että malli tulee pysymään jatkuvassa mallistossa hyvin kauan, sillä

se sopii monelle vartalotyypille, ja sitä on helppo varioida esimerkiksi eri hihanpituuksiin.

6 YHTEENVETO

6.1 Prosessin kulku, eteneminen ja arviointi

Opinnäytetyöprosessini kulki eteenpäin hyvin suunnitellun aikataulun mukaisesti. Prosessin etenemistä ja kehittymistä seurasivat itseni lisäksi ohjaavat opettajat Ulla Rytönen ja Sari Hirvonen. Heidän kanssaan käydyt keskustelut ja tapaamiset auttoivat minua pysymään aikataulussa ja saamaan uusia ideoita työskentelyyn. Koska aloitin työhön valmistautumisen ja sen suunnittelun hyvissä ajoin ennen jakson alkamista, eteneminen oli vaivatonta. Missään vaiheessa minulle ei tullut kiirettä, sillä olin asettanut itselleni hyvin realistiset tavoitteet ja saavutin ne mielestäni hienosti. Myös työssä käyttämäni tiedonhankintamenetelmät ovat osoittautuneet hyvin toimiviksi. Mallistoni suunnittelua ja kehittämistä varten lukemani aineistot ja benchmarking ovat antaneet työhön paljon uusia näkökulmia ja informaatiota. Myös lukemistani aiemmin tehdyistä opinnäytetöistä on ollut oma apunsa työn aiheen rajaamisessa ja sisällön tuottamisessa. Suunnittelun apuvälineenä käyttämäni sketchbook on ollut hyvin hyödyllinen, sillä siihen on ollut todella vaivatonta kerätä kaikki mallistoon liittyvät aineistot. Kun ideat ovat samojen kansien välissä, on niihin helppo palata.

Opinnäytetyöjakson aikana olen huomannut, kuinka omat prosessinhallinnalliset taidot ovat kehittyneet. Työskentely on ollut aika ajoin myös hyvin haastavaa, sillä luova prosessi elää koko ajan ja välillä tulee hetkiä, jolloin siitä täytyy osata irrottautua, jotta näkisi selkeämmin. Pienet irtiötöt työstä ovat auttaneet jaksamaan ja virittäytymään uudella tavalla prosessin työstämiseen. Olen hyvin tyytyväinen työni lopputulokseen, ja iloitsen varsinkin siitä, että olen työni ansiosta saanut myös kosketusta tulevaisuuden työelämään jälleenmyyjien kiinnostuksen kautta.

6.2 Jatkotoimenpiteet

Opinnäytetyöjakson päätyttyä mallistoni tuotteiden valmistaminen tulee jatkumaan. Verkostoiduin onnistuneesti palautteenantajien Ethicin ja DesignShopOutletin omistajien kanssa ja mallistoni tuotteita tulee myyntiin heidän valikoimiinsa vuonna 2011. Tästä mahdollisuudesta olen erittäin kiitollinen ja innoissani, sillä tavoitteeni, malliston jatkokehittely, pääsee näin ollen toteutumaan eivätkä mallistoon sijoitetut ajalliset ja rahalliset resurssit ole menneet hukkaan. Tulevaisuudessa, mikäli tuotteilleni on ky-

syntää jälleenmyyjien kautta, perustan oman tuotemerkin. Oman yrityksen perustaminen on vielä hyvin kaukainen asia, joten jälleenmyyjien kautta tapahtuva myynti on erinomainen keino saada näkyvyyttä. Malliston tuotteita kehitän eteenpäin jatkuvasti, joitakin malleja tulee jäämään pois ja uusia tilalle. Kehittäminen tapahtuu tuotteista saadun palautteen avulla ja niitä valmistetaan menekin mukaan. Suunnittelemani jatkuva mallisto on mielestäni hyvin onnistunut, ajankohtainen ja kunnioittaa hienosti kestävän kehityksen periaatteita. Seuraavassa kuviossa 5. olen pohtinut mallistoni vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia SWOT -analyysin kautta.

<p style="text-align: center;">1. VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - kestävä kehitys tukeva suunnittelu ja materiaalivalinnat - ekologisuus - tuotteiden uniikkisuus, yksilöllisyys, ajattomuus ja kestävyys - mahdollisuus kehittää tuotteita niistä saadun palautteen avulla - kierrätysmateriaali- ja ekotrendien nousu - mallistosta saatu hyvä palaute - kotimaisuutta ja käsityötä arvostetaan 	<p style="text-align: center;">2. HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - mallien mahdollisesti hidas tuotettavuus - kierrätysmateriaalit eivät vetoa kaikkiin kuluttajiin - täysin samanlaisia tuotteita ei ole
<p style="text-align: center;">3. MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - malliston eteenpäin kehittämisen pitää tuotevalikoiman tuoreena - ihmisten mielipiteisiin vaikuttaminen laadukkaalla suunnittelulla ja valmistuksella - klassikotuotteiden luominen 	<p style="text-align: center;">4. UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> - materiaalien saatavuus vaihtelee - tuotteille ei ole kysyntää - pientuotanto ei kykene vastaamaan kysyntään

Kuvio 5. Oman malliston arviointi SWOT -analyysillä

Tulevaisuudessa suurin huomio täytyy kiinnittää juuri SWOT -analyysin osioihin heikkoudet (2.) ja uhat (4.). Erityisesti malliston hidas tuotettavuus on itseäni askarruttanut seikka. Itseni lisäksi saan apua valmistukseen perheeni parista, mutta jos kysyntä kasvaa tulevaisuudessa, joudun mahdollisesti turvautumaan myös muuhun ulkopuoliseen apuun. Se taas asettaa uusia haasteita esimerkiksi tuotteiden laadun parissa sekä rahallisia resursseja ajatellessa. Uskon kuitenkin, että pystyn suoriutumaan kaikista eteen tulevista haasteista, sillä mielestäni mallistoni on vahva ja erittäin kehityskelpoinen. Se on minun näköiseni, ammattimaisesti toteutettu ja olen siitä ylpeä.

KUVAT, KUVIOT JA TAULUKOT

Kuvat

Kuva 1. Marimekon Jokapoika -paitoja

<http://www2.aamulehti.fi/teema/muoti/5251469.jpg> (1.3.2011)

Kuva 2. Marimekon Olkalaukku

http://www.finnishdesignshop.fi/product_thumb.php?img=images/95Marimekko2010_iso.jpg&w=350&h=350 (1.3.2011)

Kuva 3. Otteita Hepburnin kevät-kesä 2009 mallistosta <http://girldir.com/fashion-designers/minna-spring-summer-2009-collection> (17.2.2011)

Kuva 4. Otteita Norrbackin syksy-talvi 2010–11 mallistosta

<http://asamatterofstyle.wordpress.com/> (17.2.2011)

Kuva 5. Otteita Noolanin 10 -vuotisjuhlanäytöksestä

<http://muotikaappi.blogspot.com/2010/10/noolan-10-v-juhlanaytos.html> (17.2.2011)

Kuva 6. WGSN -trenditoimiston esimerkkejä tulevan kauden kuviomaailmasta

http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/members/materials/features/mt2009nov24_089873 (22.2.2011)

Kuva 7. WGSN -trenditoimiston esimerkki tulevan kauden värien käytöstä

<http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/members/trends-info/?dept=womenswear> (16.2.2011)

Kuva 8. WGSN -trenditoimiston esimerkkejä tulevan kauden mekkojen ja hameiden

trendisiluateista http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/members/trends-info/features/ti091298_9 (16.2.2011)

Kuva 9. Otteita sketchbookista. Luonnokset ja kuva Saara Gröhn 2010, skannattu sketchbookista.

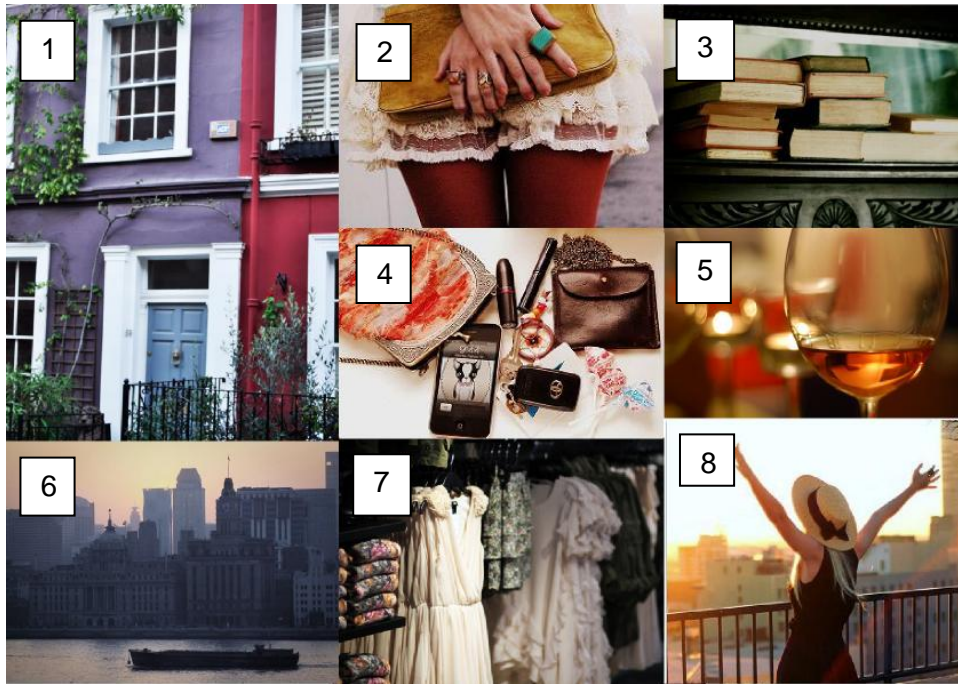
Kuva 10. Ideataulu. Kaikki kuvat Saara Gröhn 2011, toteutettu Freehand -ohjelmalla.

Kuva 11. Värrikartta. Kuva Saara Gröhn 2011, Pantone -värit Pantoner -ohjelmasta, toteutettu Freehand -ohjelmalla.

Kuva 12. Uniikki päällysvaate -opintokokonaisuudella valmistamani viitta. Kuva ja viitta Saara Gröhn 2010, malli Helinä Lundberg.

Kuva 13. Kohderyhmän elämäntapataulu. Koostanut Saara Gröhn Freehand -ohjelmalla.

Kuvat 1-8

1. <http://tyyliblogi.oliviawp.oliviablogs.avenla.com/files/2010/12/portobello7.jpg> (19.2.2011)
2. http://farm6.static.flickr.com/5178/5413354599_ccd7bb8d36_z.jpg (19.2.2011)
3. http://farm6.static.flickr.com/5174/5457504045_c4900fda4d_o.jpg (19.2.2011)
4. http://farm6.static.flickr.com/5299/5459141848_dce99ed736_z.jpg (19.2.2011)
5. <http://carrieanddanielle.com/wp-content/uploads/2009/01/wine.jpg> (19.2.2011)
6. http://farm6.static.flickr.com/5010/5300651178_0859c186e5.jpg (19.2.2011)
7. http://farm5.static.flickr.com/4146/5058876159_3ff2deca88.jpg (19.2.2011)
8. http://farm6.static.flickr.com/5011/5426735589_e98e63640f_b.jpg (19.2.2011)

Kuva 14. Mallistolakana. Saara Gröhn 2011, toteutettu Freehand -ohjelmalla.

Kuva 15. Materiaaleja. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 16. Lähtökohtamateriaali. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 17. Uusitut rakenteet. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 18. Vyötärön laskostamiskokeilu. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 19. Lähtökohtamateriaali. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 20. Laskostamiskokeilu. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 21. Sovituskappale. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 22. Revinnäiskokeilu. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 23. Sovituskappale. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 24. Leikkaaminen. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 25. Hihojen istuttaminen. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 26. Valmis hame. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 27. Valmis laskosmekko. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 28. Valmis toppi. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuva 29. Valmis mekko. Kuva Saara Gröhn 2011.

Kuviot

Kuvio 1. Laadullisen analyysin spiraali (Anttila 2005, 280)

Kuvio 2. Opinnäytetyöni kulku hermeneuttista kehää soveltaen. Toteuttanut Saara Gröhn Freehand -ohjelmalla.

Kuvio 3. Tuotteen elinkaari. Toteuttanut Saara Gröhn Freehand -ohjelmalla.

Kuvio 4. Tyylien leviämisenopeus ja -kesto (Nuutinen 2004, 66)

Kuvio 5. Oman malliston arviointi SWOT -analyysillä. Toteuttanut Saara Gröhn Microsoft Office Word 2007 -ohjelmalla.

Taulukot

Taulukko 1. Fletcherin (2008) esittämiä vaihtoehtoja kuitujen käyttöön. Toteuttanut Saara Gröhn Microsoft Office Word 2007 -ohjelmalla.

LÄHTEET

Kirjalliset

Anttila, P. 2005. Ilmaisuu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina: AKATIIMI Oy.

Black, S. 2008. Eco-chic: The Fashion Paradox. London: Black Dog Publishing.

Eberle, H.; Hermeling, H.; Hornberger, M.; Kilgus, R.; Mentzer, D. & Ring, W. 2002. Ammattina vaate (suom. Luoto, P.). Helsinki: WSOY.

Fletcher, K. 2008. Sustainable fashion and textiles: design journeys. London: Earthscan.

Järvelä, L.; Hietaniemi, M. & Luostarinen, L. 2005. Intoa ja innoa muotoilussa. Salo: Salon taidemuseo Veturitalli.

Nuutinen, A. 2004. Edelläkävijät: Hiljainen, implisiittinen ja eksplisiittinen tieto muodin ennustamisessa. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Sähköiset

<http://www.minna.co.uk/our-story> (16.2.2011)

<http://www.camillanorrbäck.com/about-the-brand> (16.2.2011)

<http://www.noolan.com/> (16.2.2011)

<http://kauppa.yalo.fi/page/6/eettiset-ja-ekologiset-valinnat-vaateostoksilla> (22.2.2011)

Muut

Salovaara 2010. Premiere Vision. MuotiMaailma 6/2010. 20–22.

Hurst; Scarlett; Shah; Tailor & Rowland. Womenswear overview. Textile View Magazine Issue 91. 97–139.

LIITTEET

Liite 1. Sähköpostiviesti mahdollisille palautteenantajille 9.1.2011

Hei!

Olen 4. vuosikurssin opiskelija Kuopion Muotoiluakatemia Vaatetusmuotoilun laitokselta ja teen opinnäytetyönäni pienmallistoa naisille työnimellä ”**Jatkuvan malliston kehittäminen kestävästi kehittyksen periaatteita mukailen**” kaudelle syksy-talvi 2011–12.

Suunnittelen opinnäytetyöhöni noin 15 vaateen malliston, joista valmistan noin 4-6 mallikappaletta. Tarkoitukseni on, että kokoelman mallit säilyvät perusajatukseltaan samoina kaudesta toiseen, varioiden materiaalien, yksityiskohtien sekä tarpeiden mukaan. Mallistossa käytettävät materiaalit tukevat vahvasti kestävästi kehityksen henkeä; tuotteiden valmistamisessa pyrin hyödyntämään mahdollisimman laadukkaita ja ekologisia kierrätys- ja ylijäämämateriaaleja.

Etsin nyt palautteenantajia mallistolleni.

Olisitteko Te halukas kommentoimaan mallistoni suunnittelua, toimivuutta ja kiinnostavuutta suunnittelijan/jälleenmyyjän/kuluttajan näkökulmasta? Kokoelman mallit ovat valmiita arvioitaviksi noin viikolla 5. Kaikenlainen palaute ja kritiikki on erittäin tervetullutta ja olisin siitä hyvin kiitollinen!

Mikäli ehditte antamaan palautetta mallistoani koskien, pyydän Teitä ottamaan yhteyttä minuun mahdollisimman pian.

Kiitos!

Terveisin,

Saara Gröhn
Savonia -ammattikorkeakoulu
Kuopion Muotoiluakatemia
Vaatetusmuotoilun laitos

Liite 2. Malliston portfolio

Rustic Romance

Jatkuva mallisto kestävän kehityksen periaatteita mukailleen
naiset A/W 2011-12

Saara Gröhn 2011

Sisällys

K o h d e r y h m ä k u v a u s

T a r i n a

I d e a t a u l u

V ä r i k a r t t a

M a t e r i a a l i k a r t t a

L a b e l i t

M a l l i s t o l a k a n a

E s i t y s k u v a t

T u o t e k u v a t

Kohderyhmäkuvauk

Rustic Romance -malliston kohderyhmää edustaa nuori, aikuinen nainen, joka tahtoo vaatteidensa olevan yksilöllisiä, aikaa kestäviä ja ekologisista. Hän yhdistelee pukeutumisessaan ja kotinsa sisustamisessa sujuvasti vanhaa ja uutta. Nainen rakastaa kaikenkirjavaa kulttuuria aina musiikista museoihin ja muotiin.

Levysoittimessa pyörivät vanhat klassikot sulassa sovussa maalailevan indierockin kanssa. Hän rakastaa mustaa huumoria tihkuvia brittelokuvia ja lukee muotilehtien lisäksi taiteilijoiden elämäkertoja sekä proosaa. Kohderyhmän nainen ei katso elämää silmiin liian vakavasti, vaan nauttii sen tarjoamista mahdollisuuksista, tarttuu innolla uusiin haasteisiin ja muistaa pysähtyä välillä myös haaveilemaan. Irtiottoja hänen arkeensa tuovat kaukomatkat Aasiaan ja minilomat Etelä-Euroopan sykkeeseen, piipahtaminen elokuviin keskellä päivää tai lasillinen punaviiniä hyvän ystävän seurassa. Hän on kouluttautunut, hyvin toimeentuleva ja vahva nainen, joka on sydämeltään ikuinen romantikko.

Elämäntapataulu

Tarina

Pienenä yksi lempipaikoistani oli mummolani vintti. Muistan, kuinka jokaisella vierailulla minulla oli tapana rynnätä eteisestä suoraan yläkertaan. Vintille pääsi ruskeaksi maalatusta ovesta, jonka lukko käännettiin auki vanhalla, rautaisella avaimella. Hiljaa askelten alla narahtelevat kierreportaat johtivat kuin toiseen maailmaan, jossa tuoksuvat puulattiat, vanhat kirjat ja pysähtynyt aika. Ihastuksissani tutkin äitini ja hänen sisarensa vaatteita vuosien takaa, sovittelin kenkiä ja leikin hienoa neitiä mummin silkkihansikkaat kädessä.

Saatoin viettää vintin salaperäisissä uumenissa jopa tunteja huomaamatta ajan kulkua. Useimmiten havahduin vasta siihen, että joku huuteli lähdön merkiksi portaiden alkupäästä ja senkin jälkeen minut tavallisesti sai tulla hakemaan alas. Monesti mukaani tarttui jos jonkinmoisia vaatteita ja tavaroita menneiltä vuosikymmeniltä. Lähtiessä kannoin tyytyväisenä saalini alakertaan korvat kuuroina muiden päivittelyille vanhoista ryysyistä.

Löydöistäni on vuosien varrella kehittynyt minulle todella rakkaita. Muistoissani voinedelleen palata siihen lapsuuden intoon ja ihastukseen, jonka samettiset hameet, puuvillaiset printtimekot ja kauniit esineet minussa herättivät.

Ideataulu

Värikartta

○ Pantone 11-0105

○ Pantone 14-0626

○ Pantone 17-1128

○ Pantone 16-0000

○ Pantone 16-1406

○ Pantone 19-3905

○ Pantone 19-0915

○ Pantone 19-4005

Materiaalikartta

67% viskoosi
30% villa
3% elastaani

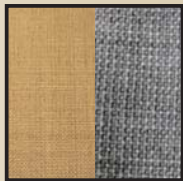
60% puuvilla
30% viskoosi

100% puuvilla

100% nahka

60% pellava
30% viskoosi

94% bambu
6% elastaani

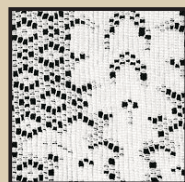
100% villa

100% asetaatti

97% puuvilla
3% elastaani

100% puuvilla
(pitsit)

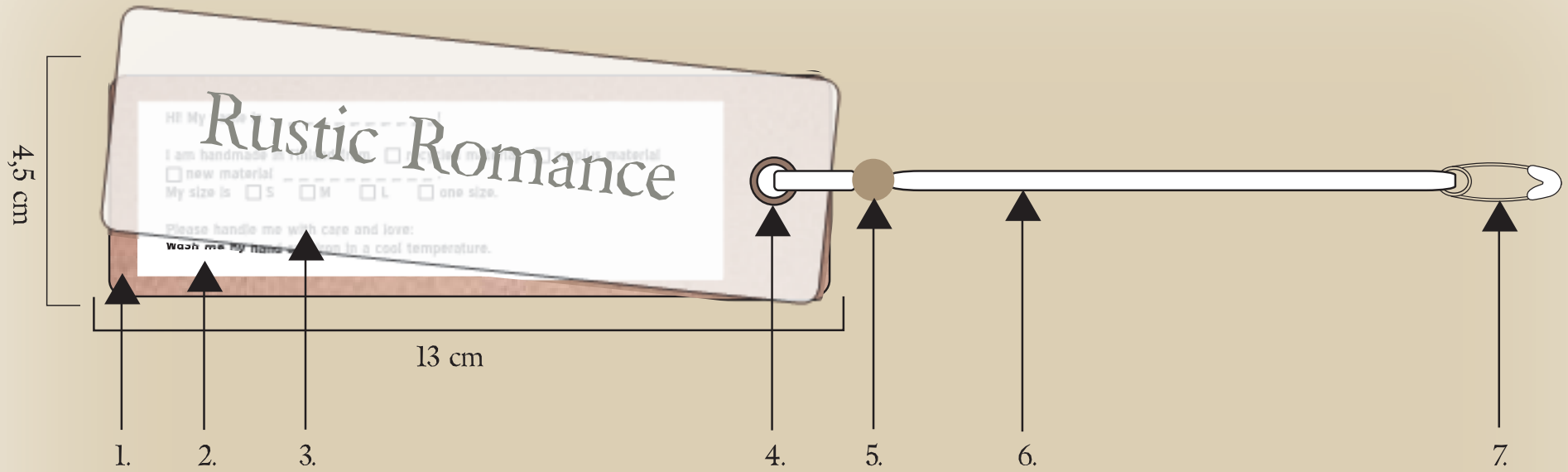

100% merinovilla

100% polyester

Labelit

1. Pohja ohutta kartonkia
2. Tarraan painettu tuotteen tiedot (ks. kuva A)
3. Kansi kuultopaperia
4. Rei'itetty metallisella sirkalla
5. Puuhelmi
6. Valkoinen 3 mm satiininauha
7. Kiinnitys tuotteeseen pienellä metallisella hakaneulalla

Niskalabel kudottua puuvillanauhaa
johon teksti on painettu

Rustic Romance

A

Hi! My name is _____!

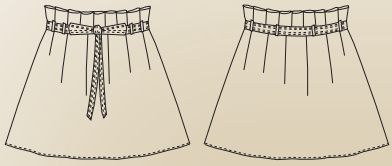
I am handmade in Finland from recycled material surplus material
 new material

My size is S M L one size.

Please handle me with care and love:
wash me by hand and iron in a cool temperature.

hinta

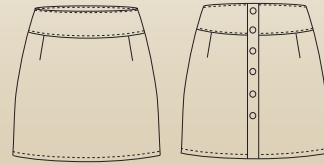
Amanda

Daniela

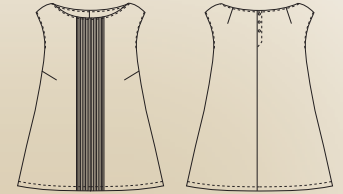
Aleksandra

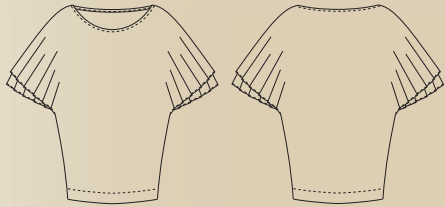
Lydia

Ulrika

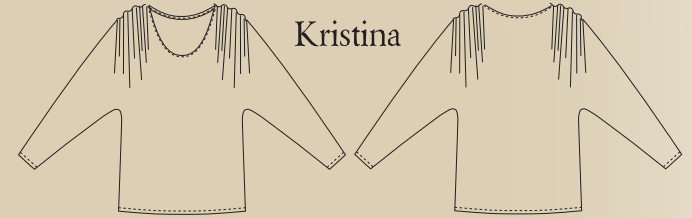
Maria

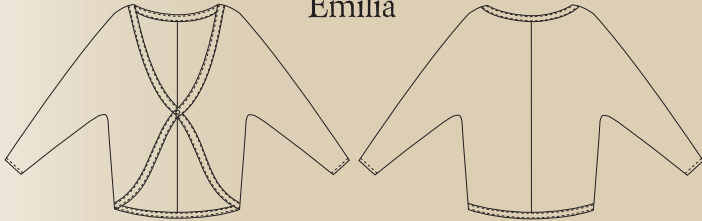
Alisa

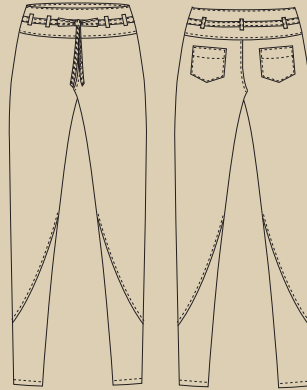
Kristina

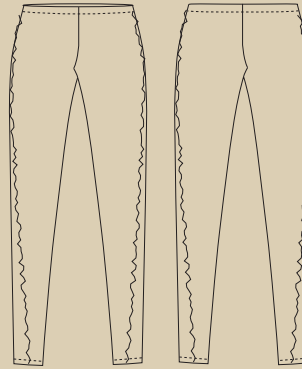
Emilia

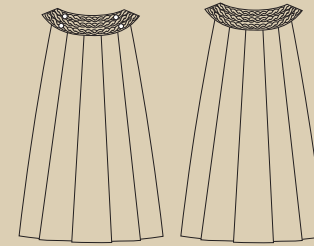
Venla

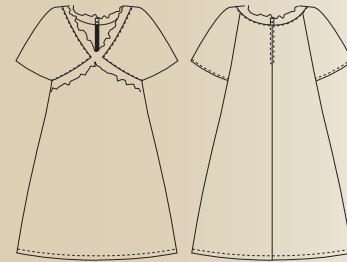
Frida

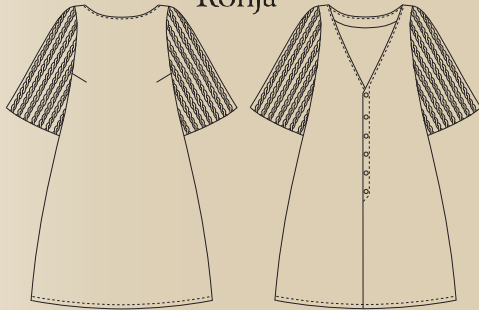
Pihla

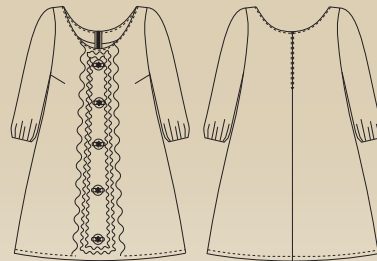
Matilda

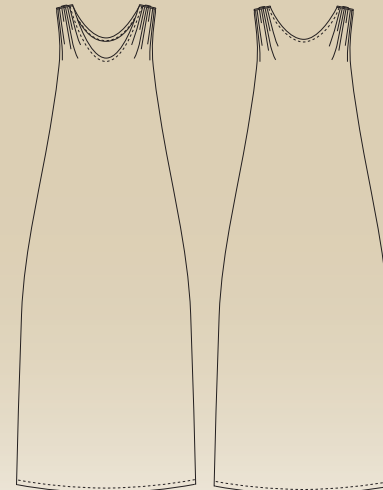
Ronja

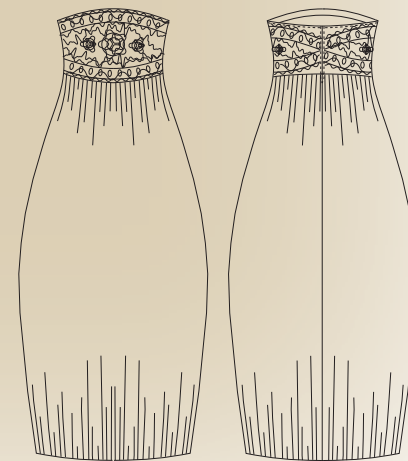
Olivia

Fredrika

Adeladina

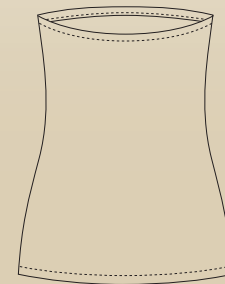
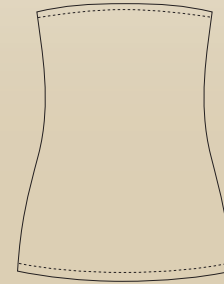

Camilla

Lydia

Materiaalit:

94 bambu
6 elastaani

Pantone 11-0105

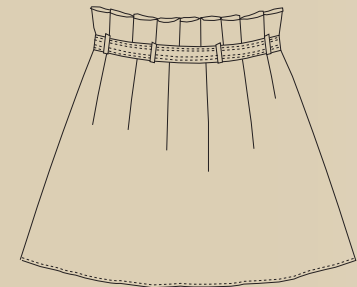
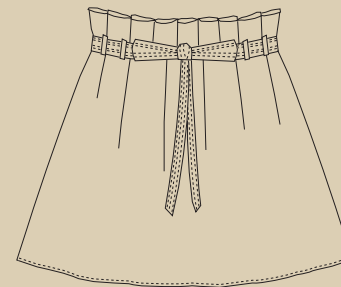

Pantone 16-1406

Pantone 19-4005

Amanda

Materiaalit:

Päällikangas 100 villa

Vuorikangas 100 asetaatti

Vyönlätkä ja vyö 100 nahka

Pantone 19-3905

Pantone 19-0915

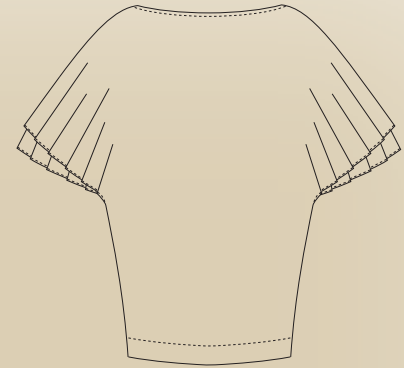
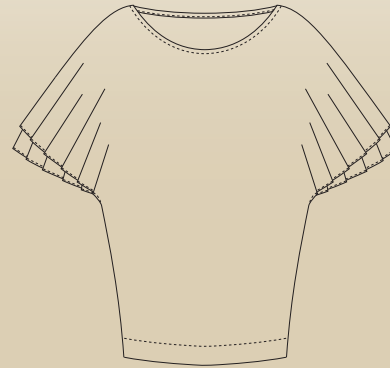

Pantone 19-4005

Maria

Materiaalit:

94 bambu
6 elastaani
Pitsit 100 puuvilla

Pantone 11-0105

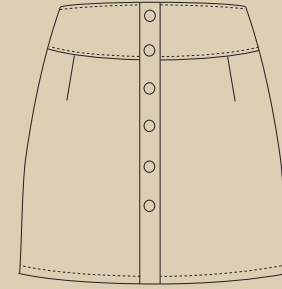
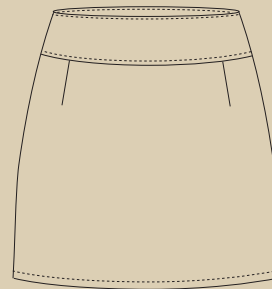

Pantone 16-1406

Pantone 19-4005

Aleksandra

Materiaalit:

Päällikangas 67 viskoosi
30 villa
3 elastaani

Vuorikangas 100 asetaatti

Nappilista 100 nahka

Pantone 16-1406

Pantone 19-0915

Pantone 19-4005

Alisa

Napitus:

3X metallinappi

Materiaalit:

94 bambu
6 elastaani

Pantone 11-0105

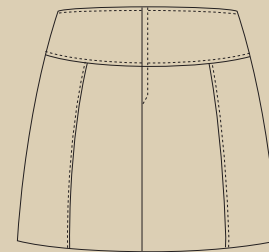

Pantone 16-1406

Pantone 19-4005

Daniela

Materiaalit:

Päällikankaat 100 nahka
100 villa
Vuorikangas 100& asetaatti

Pantone 16-1406

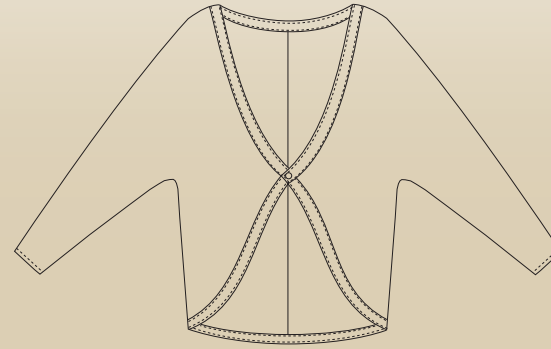

Pantone 19-0915

Pantone 19-4005

Emilia

Materiaalit:

94 bambu
6 elastaani

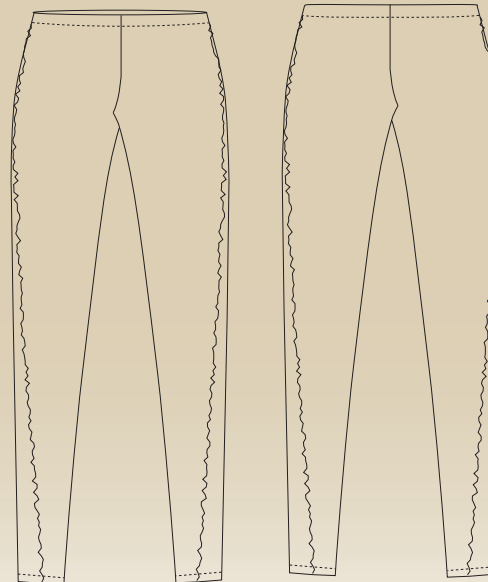

Napitus:

IX metallinappii

- Pantone 11-0105
- Pantone 16-1406
- Pantone 19-4005

Frida

Materiaalit:

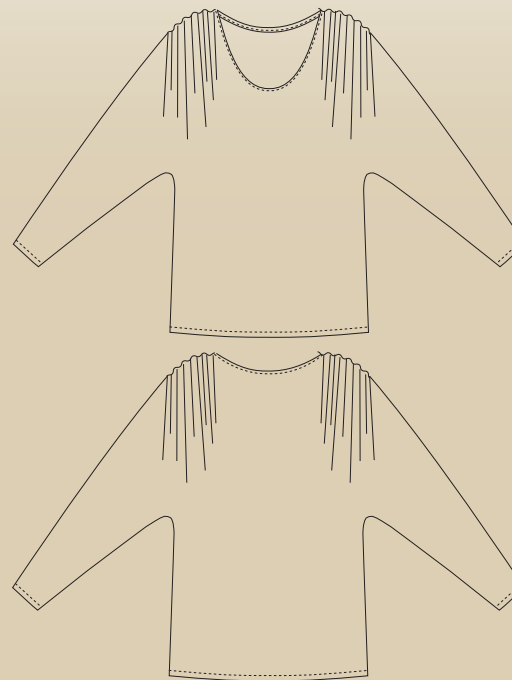
97 puuvilla
3 elastaani

Pitsit 100 puuvilla

- Pantone 11-0105
- Pantone 19-3905
- Pantone 19-4005

Kristina

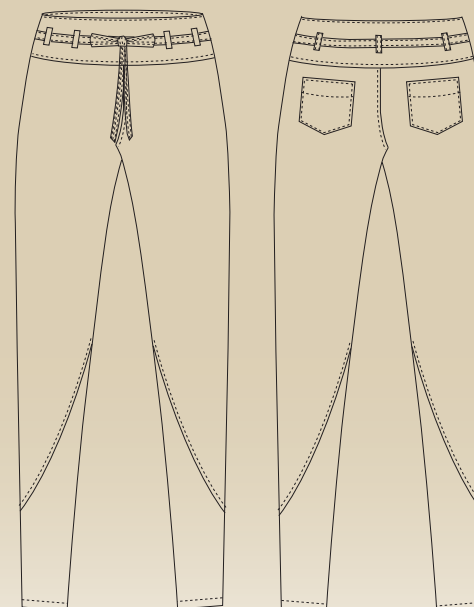

Materiaalit:

94 bambu
6 elastaani

Venla

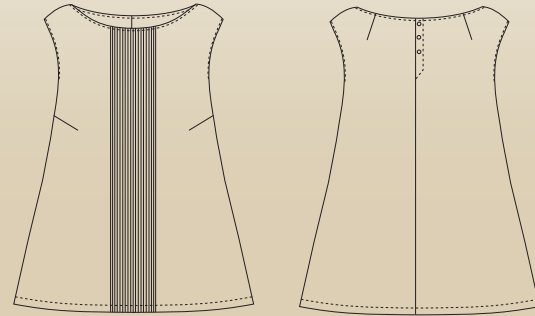
Materiaalit:

97 puuvilla
3 elastaani

Ulrika

Materiaalit:

60 pellava
40 viskoosi

Napitus:

3X metallinappi

Pantone 11-0105

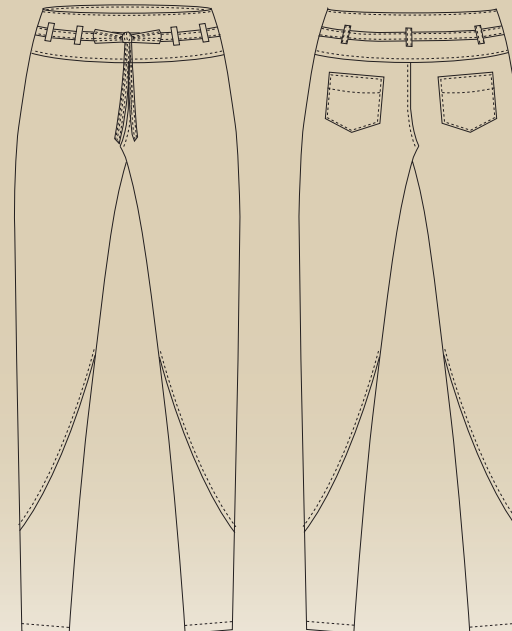

Pantone 16-0000

Pantone 19-4005

Venla

Materiaalit:

97 puuvilla
3 elastaani

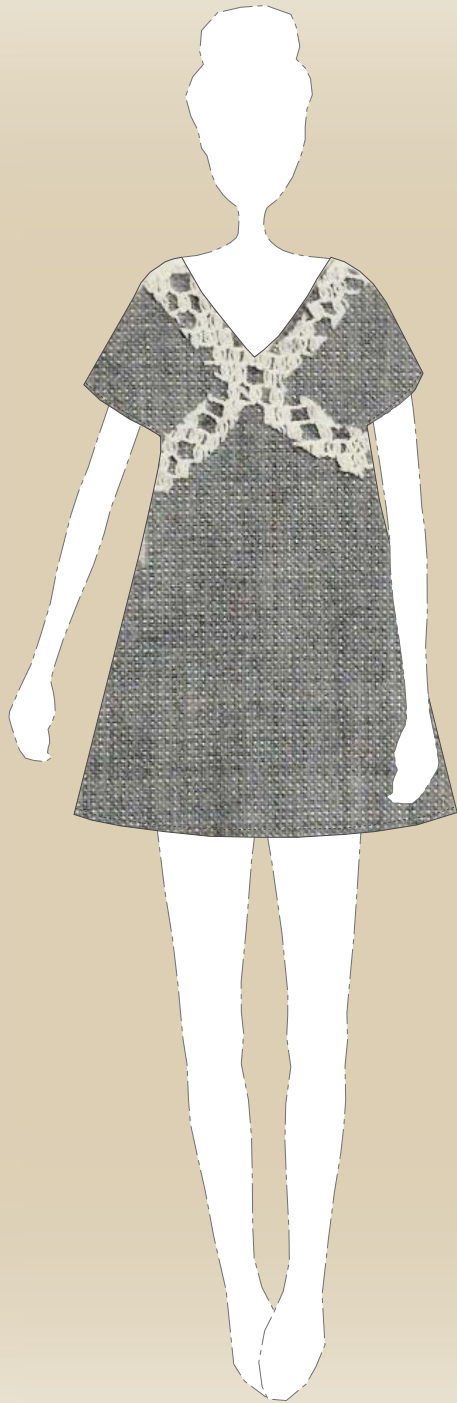
Pantone 16-1406

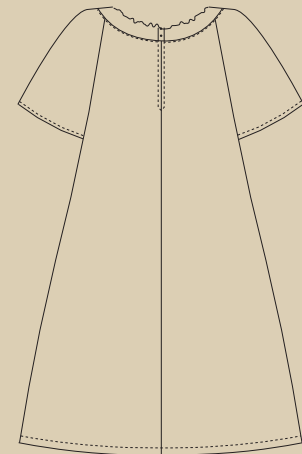
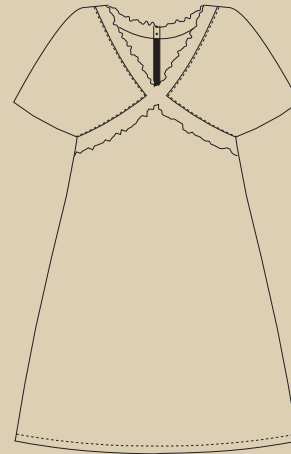
Pantone 19-3905

Pantone 19-4005

Matilda

Materiaalit:

Päällikangas
60 pellava
40 viskoosi

Vuori 100 polyesteri

Pitsit 100 puuvilla

Pantone 11-0105

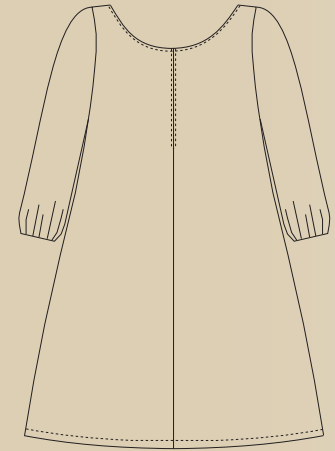
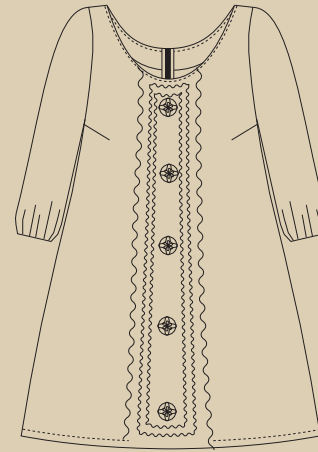
Pantone 16-0000

Pantone 19-4005

Olivia

Materiaalit:

Päällikangas
60 pellava
40 viskoosi

Vuori 100 polyesteri

Pitsit 100 puuvilla

Pantone 11-0105

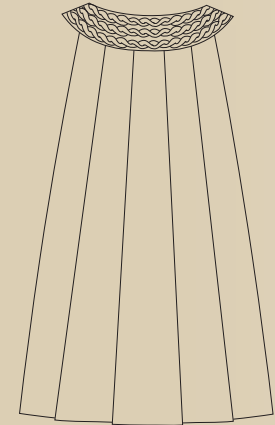
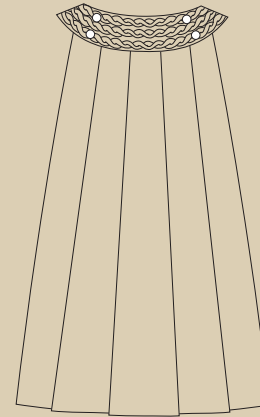
Pantone 14-0626

Pantone 19-4005

Pihla

Materiaalit:

Päälikangas
60 puuvilla
40 viskoosi

Neulekaitale 100 merinovilla

Koristenapit:

4X metallinappi

Pantone 11-0105

Pantone 17-1128

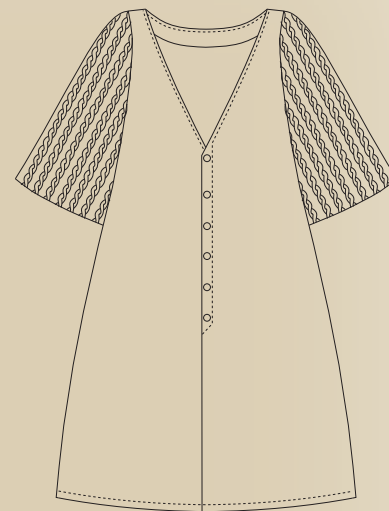
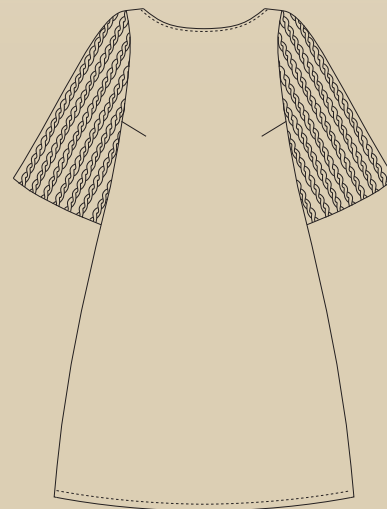

Pantone 16-1406

Ronja

Materiaalit:

Päällikangas
60 puuvilla
40 viskoosi

Hihat 100 merinovilla

Napitus:

5X metallinappi

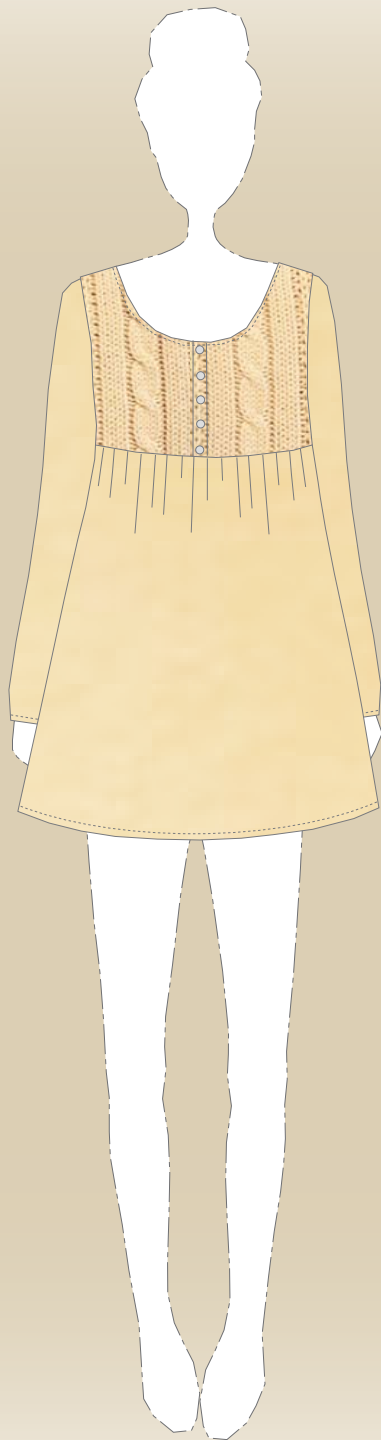
Pantone 11-0105

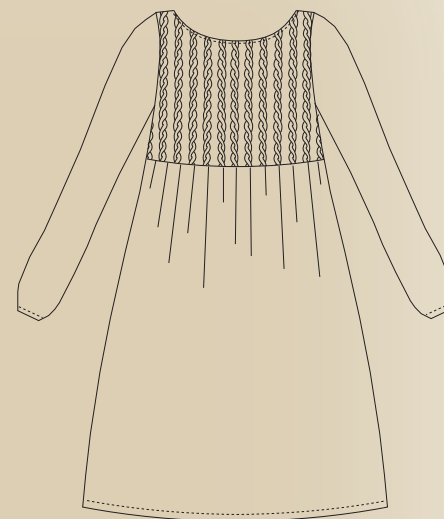
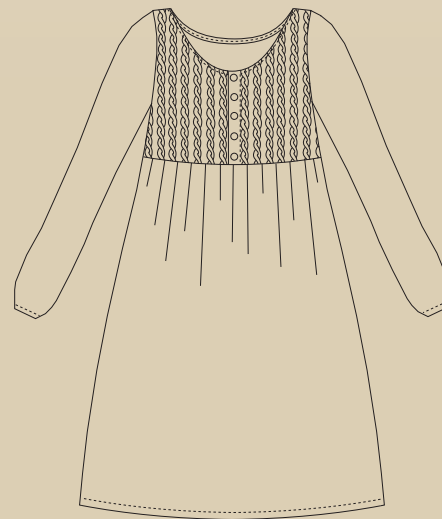
Pantone 17-1128

Pantone 16-1406

Camilla

Materiaalit:

Päällikangas
94 bambu
6 elastaani

Vuorikangas 100 polyesteri

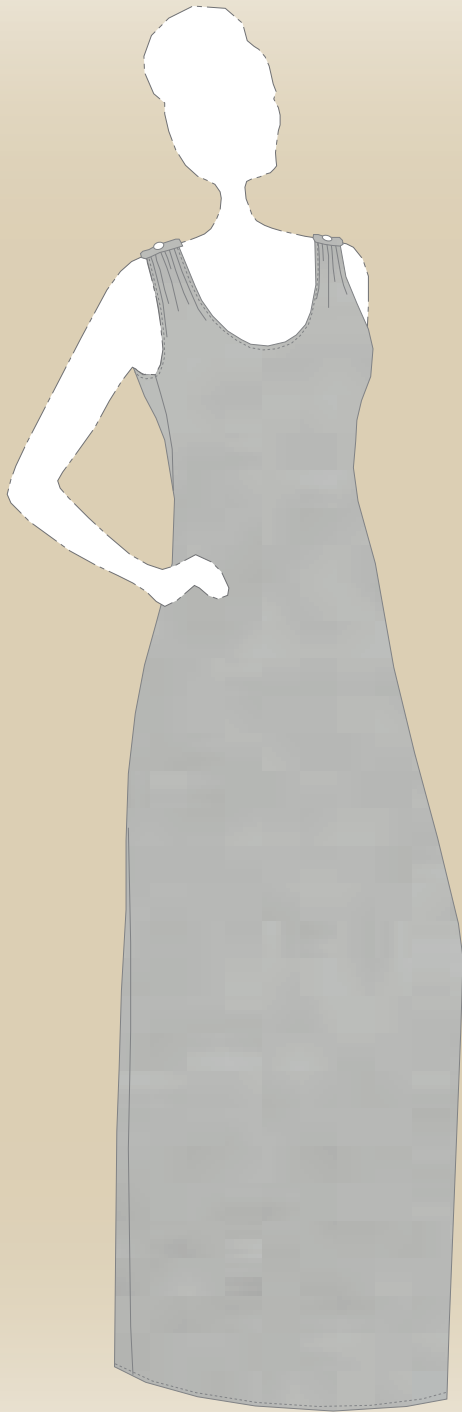
Neule 100 puuvilla

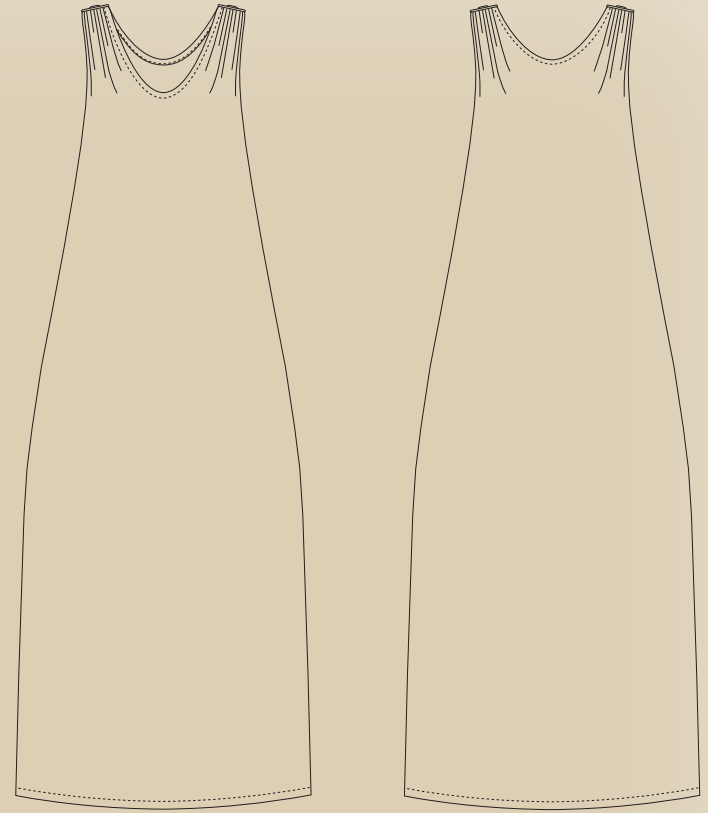
Napitus:

5X metallinappi

Fredrika

Materiaalit:

94 bambu
6 elastaani

Tamppien napit:

2X metallinappi

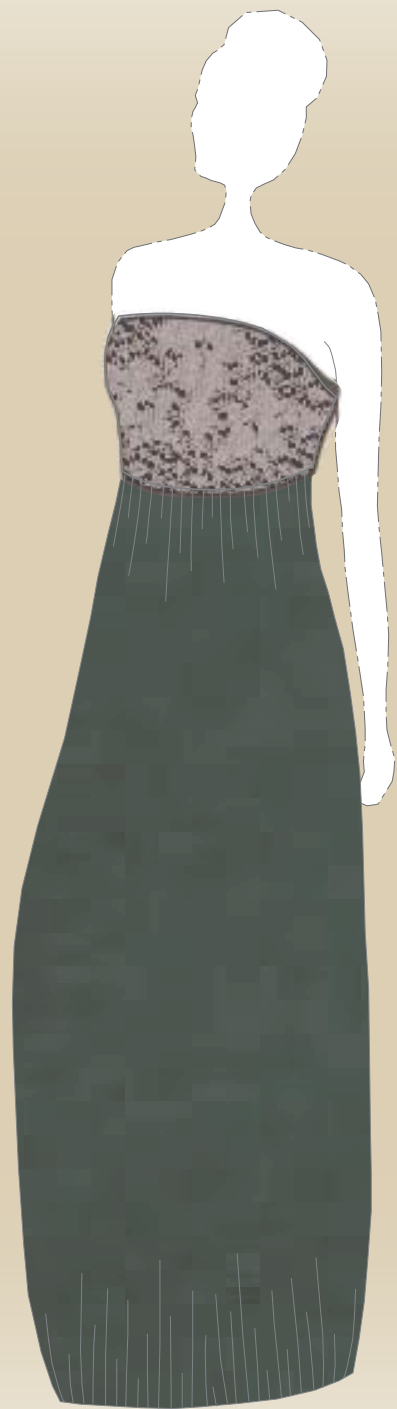
Pantone 11-0105

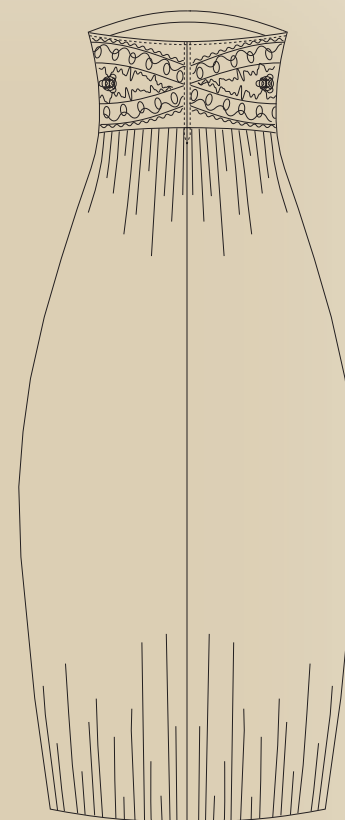
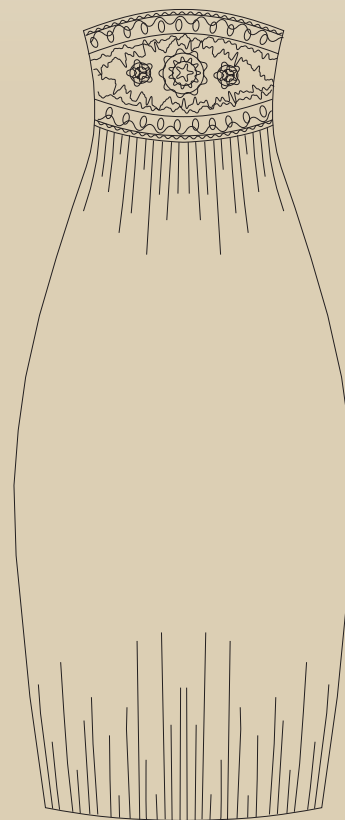
Pantone 16-1406

Pantone 19-4005

Adeladina

Materiaalit:

94 bambu
6 elastaani

Pitsi 100 puuvilla

Pantone 11-0105

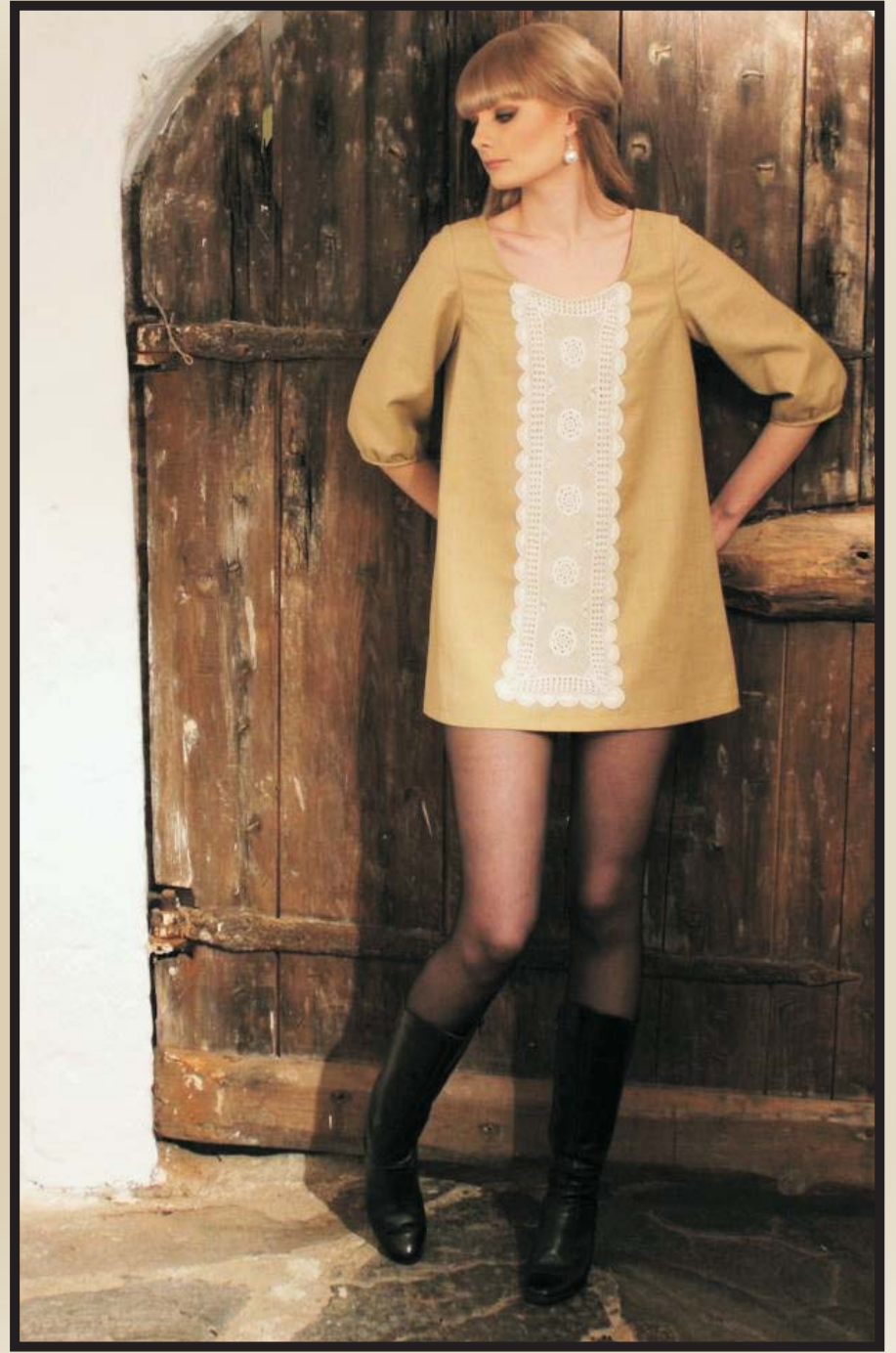
Pantone 16-1406

Pantone 19-4005

Malli Heini Honkakoski
Kuvat Saara Gröhn 2011

---

www.savonia.fi

